ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5495 — 21 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 5 ՄԱՐՏ 1904 — ՇԱԲԱԹ — 16 ՁԻԼՀԻՋՋԷ 1321 — ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5495

درعلیه ده‌علیه ده آروولك غزته‌سی ادارهٔ‌سنه‌ده‌در

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳԱԼԻՒ, Ղալաթիա, Քամանցօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱՋԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գալոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	կրշ
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	ֆր.
» » » » վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փոյլ կ'ընդունուի, 115 գրուշի փուլը 100 գրուշի հաշուով:
Ցեղասպան Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Մանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ԶԱԽ

ԲԵՐԱՅԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՅՆ

Առջի օր, Գալլէնդէրեան էֆէնտի Բերայի Արուեստանոցին մէջ ձեռագիրաւութեան դաս մը տուած ըլլալու պարագան յիշատակելով, Արեւելքէ կը շեշտէր թէ հաստատութեան համար տիկա նոր քայլ մըն է դէպի առաջ, դէպի կատարելութիւն, եւ թէ Արուեստանոցը օր օրի իր անունը ու կոչումը կ'արդարացնէ շնորհիւ Տիկին Աղաւնի Նիկողոսեանի եւ իր գործակիցներուն անձնուէր ջանքերուն:

Այս տեսակէտէն դիտելով արդէն կարելի չէ ուրանալ Արուեստանոցին ըրած յառաջդիմութիւնը: Ինչպէս կը լսուի, տակաւին 15–20 ամիս առաջ Բերայի Արուեստանոցը դադրած էր գոյութիւն ունենալէ: Երբեմնի ծախքերը, աշխատութիւնները վրայ գացած էին, եւ Նուրեան էֆէնտիի օրով յայտնուած ձեռնտուութիւնն ալ դադրած: Քիչ մը առեն անորոշ վիճակի մէջ տարուբերուելէ յետոյ, հաստատութիւնը ստիպուած էր իր դուռները փակելու, մանաւանդ որ կործանիչ բեռ մը սկսած էր դառնալ թաղային ենտուկին համար:

Տիկին Աղաւնի Նիկողոսեան եւ իր գործակիցները, այդ վիճակին մէջ ձեռք առին հաստատութեան ղեկը, առանց ո եւ է արտաքին ձեռնտուութեան: Ամէն յոյս իրենց աշխատութեան վրայ դրած էին, եւ աշխատեցան այնպէս՝ ինչպէս մարդ կը սիրէ աշխատիլ իրեն սիրելի նպատակի մը համար: Եւ Արուեստանոցին այս օրուան կացութիւնը ապացոյց մըն է ինքնին թէ այդ աշխատութիւնը վրայ չէ գացած:

Մենք քանիցս տուիթը ունեցած ենք արդէն, նոյն իսկ այս էջերուն մէջ ներկայացնելու այդ կացութիւնը: Նոր կրկնութեան մը պահանջ չկայ բնաւ: Ընդհակառակը, մենք այսօր կ'ուզենք շեշտել բարիքի ուրիշ տեսակ մը՝ որ կը ծնի այդ հաստատութեան գոյութենէն եւ որուն կ'արժէ լուրջ ուշադրութիւն մը ընծայել:

Բերայի Թաղ. Խորհուրդին հետ կնքուած պայմանագրութեամբ, Արուեստանոցի Վարչութիւնը յանձն առած է ձրիաբար ընդունիլ լիսուն եւ ի հարկին շատ աւելի մեծ թիւով աշակերտուհիներ, որոնք թէ՛ արուեստի ճիւղի մը կը հետեւին եւ թէ քիչ շատ բաւարար ուսման դասընթացքի մը: Արուեստանոցի Վարչութիւնը սՀ թէ միայն ձրիաբար կ'ընդունի այս աշակերտուհիները, այլ նաեւ, իրենց արհամարհութեան երկրորդ տարիէն սկսեալ, շաբաթական որոշ վճարումներ կ'ընէ անոնց, անշուշտ իրենց աշխատութեան ու բերած արդիւնքին համեմատութեամբ:

Հաստատութեան ընձեռած գլխաւոր բարիքը տա՛ է ահա, բարիք մը որ աւելի Բերայի հայ հասարակութեան աղքատ դասակարգին կը նպատակ սքանչելապէս: Այդ դասակարգին մէջ, զաւակները առաջ կ'ելլան միշտ, մանաւանդ աղջիկ զաւակները: Արդ, այդ կարգի ընտանիքներու պատկանող ամէն զաւակ, ըլլայ մանչ կամ աղջիկ, որոշ տարիքէ մը անդին բեռ մը կը նկատուի: Մանչերը կրնան գործի մը պարապելով դադրիլ իրենց ծնողքին բեռ ըլլալէ; բայց աղջիկները...: Աղջիկները սահմանած են կա՛մ տունը մնալու, եւ կամ, քիչ շատ դրամ շահելու համար դրուելու նիւքսէք-Դալլարբիի մոտիթներուն ու գլխարկայարդարներու խանութները:

Թէ ի՛նչ կ'ելլան խեղճ աղջիկները այդ խանութներուն մէջ, անծանօթ չէ արդէն շատերու: Նախ որ, ամէն խանութի վարիչ, մեծ փութկոտութիւն ցոյց չի տար իր աշկերտին օր առաջ բան մը սովորեցնելու: Հազիւ տարեկան ծանօթութիւններ միայն կ'աւանդէ անոնց, ամենափոքր օրէնքի որ պէտք է չա՛տ համեստ շաբաթականէ մը աւելին չպահանջելու համար: Եւ անկէ անդին, այդ աղջիկը կատարեալ գերիի մը պէս կը գործածէ, նոյն իսկ տունը գործերն ալ մանր մունր վրան բեռցնելով:

Ուրիշ աւելի մեծ անպատեհութիւն մը որ ծնունդ կ'առնէ այդ պատճառաւ, սա է թէ անփորձ, տակաւին անխելահաս աղջիկներ երբեք ո դիշ ճամբու մէջ չեն մնար իրենց տունէն խանութ, եւ խանութէն տուն կատարուած երթեւեկներու միջոցին: Ճամբու հանդիպումներ, դէպ ընկերուհիներ, ազատ կենցաղի մը տարաբանները, եւ տակաւին խել մը բաներ չուտ գլխէ կը հանեն զիրենք, եւ այդ է պատճառը որ իրենցմէ շատեր նոյնիսկ տակաւին տաս–տասներկու տարեկանէն կարող են խօսիլ այն տեսակ բաներու վրայ, եւ դառել ա՛յն տեսակ խնդիրներ՝ որոնց մասին չպահանա կին մը անգամ պիտի վարաներ կարծիք յայտնելու:

Արուեստանոցին շնորհիւ՝ Բերայի աղքատ հայ աղջիկներուն այդ տխուր կացութիւնը մասամբ կը դարմանուի: Բանի՛ հաստատութիւնը լաւ վիճակի մը մէջ գտնուի, անշուշտ այնչափ աւելի լայնօրէն կրնայ բանալ իր դուռները այդ աղջիկներուն առջեւ: Եւ չարիքն ալ նոյն համեմատութեամբ կը պակսի, մինչեւ որ ամբողջովին անհետանայ:

Այս պատճառաւ մանաւանդ, մերինները պէտք է հոգածու ըլլան Բերայի այդ պատուական հաստատութեան, եւ իրենց ձեռնտուութիւններով, աշխատին որ օր օրի աւելի լայնող ճամբու մը մէջ մտնէ, օր օրի կարենայ քիչ մը աւելի լայնօրէն տարածել իրմէ բղխող բարիքը:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԽՈՀԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆ 1903ԻՆ

Այս քիչ մը տարօրինակ վերնագիրս կարդալով բնաւ չկարծէք որ տանկինութեան վրայ երկար բարակ քարոզ մը պիտի կարդամ ձեզի եւ պիտի յորդորեմ մեր գեղանի օրիորդները, որ իրենց մեծ մօրը հետ առաւօտէն մինչեւ երեկոյ խօսհանցէն դուրս չելլեն, եւ փոխանակ լիլա, ժասմեն, վիոլեթ sk զ'Անլբ կամ Օբօրոնամա հագնիլ, ճեմերու մէջ լողանալ պարզապէս:

Չէ, ասիկա բացարձակապէս ոճիր մըն է ինծի համար. ես կ'ուզեմ որ անոնց համբուրելի ձեռքերը դպչին միայն մեր շրթունքներուն, օրինակի համար:

Այս անգամ իմ նպատակս է գրականութիւնը, խոհարարութեան հետ բաղդատելով անոնց միջեւ գոյութիւն ունեցող սերտ առնչութիւնը ցոյց տալ ընթերցողներուն եւ այս կերպով վերջնոյն դէմ տեղի ունեցած անիրաւ զրկանքի մը առաջը առնելով, պարտականութիւն մը կատարած ըլլալու դոնունակութիւնը տալ ինքզինքիս:

Արժանիքի, գնահատման տեսակէտով մարդիկ միշտ անիրաւ դտնուած են իրենց շատ մը վիճակներուն մէջ: Ինչպէս ասկին, որ իբրեւ օգտակար մեռաղ մեծ բան մը չարժեր, եւ եթէ բնաւ դիւթիւն չունենար, մեր կեանքի պայմանները գուցէ հիմակուընէ շատ աւելի գոհացուցիչ ու նպաստաւոր վիճակի մը մէջ գտնուէին, յարգանքի անհուն ու անսահման վարկի մը արժանացած է մեր կողմէն: Մինչդեռ անդին երկաթը, որ մեռաղներուն մէջ միակն է իր անբմբռնելիօրէն բազմազան օգտակար հանգամանքներովը, արհամարհուած, անարժէք նիւթ մը նկատուած է մեր մէջ:

Ու խօսքին բերումով, Արման ակամայ խօսիլ Պուա տ'Ամբրի ու անոր բնակիչներուն վրայ:

Կիւլոնի ուղածն ալ սա էր: Այդ նիւթին վրայ դարձած խօսակցութիւն մը գերազանցապէս կը շահագրգռէր Հանրին:

Ուստի թող ասուաւ որ Արման խօսի, նոյն իսկ ի հարկին աջակցելով անոր, որպէս զի յայտնէ բոլոր այն մանրամասնութիւնները՝ որոնց կ'ուզէր տեղեակ ըլլալ: Ճարտար ընդմիջումներով կը հաստէր իր այդ նպատակին:

Նախ Արման պատմեց բոլոր այն բաները զորս լսած էր մօրը բերնէն: Խօսեցաւ տիկին տը Ֆէրհուարնի գէշ նկարագրին ու անոր մասին չրլած ցաւալի զրոյցներուն վրայ: Բաւ թէ հանրային կարծիքին համաձայն, Պ. տը Ֆէրհուարնի մահը կը վերագրուէր վիշտերու: Այն ինչ կ'երկարեր այս խօսակցութիւնը, կիւլոն չատ մը բաներ կ'իմանար, իր հետաքրքրութիւնը գոհացնող, մինչ ուրիշ իրողութիւններ անտարբեր կը թողուին զինքը:

Իր խօսակցին յայտնութիւնները փութացնելու համար, եւ միւս կողմէ նկատելով որ անիկա չատ կը խօսէր Ֆէրհուարն ընտանիքին վրայ, բայց քիչ՝ Իվոնի մասին, ինք խօսք բանալու պէտք զգաց:

— Ձեր մօրը ըսածին նայելով, պիտի ամուսնանա՞յ եղեր այդ օրիորդը:

— Օրիորդ Իվոնը պիտի ամուսնանա՞յ մի, բայց որո՞ւ հետ, բացագանչեց Արման:

— Նօտարին հետ:

Արման խլոր խլոր բացաւ աչքերը, իր անդիսութիւնը եւ միեւնոյն տեղը զգացած ապշութիւնը յայտնելով:

— Ո՞ր նօտարն է ասիկա:

— Պարոն Պրիւլէ:

Ճիչ մը արձակեց Արման, ընդվզումի ճիչ մը, այդ անհեթեթ ենթադրութեան վրայ զարմացած:

— Անտարակոյս, պարոն Պրիւլէն է այդ անձը: Տիկին Ռէնկոյէն իմացայ այդ մանրամասնութիւնը:

— Սիրելի մայրիկս երաշ տեսեր է, ես գէշ երազ մը, յարեց մեքենավարը ծիծաղելով: Բէրհուարն ընտանիքին պատկանող աղջիկ մը ամուսնանայ նօտարի մը հետ, եւ ի՛նչ տեսակ նօտարի հետ:

Եղած ենթադրութիւնը այնքան հրէշային թուեցաւ որ չկրցաւ իր խնդուքը զսպել: Ընդհակառակ վերջ դաւաւ այդ ծիծաղը: Երիտասարդին յանքերը պռոստեցան ուժգնօրէն: Գանի մը վայրկեան լուռ մնաց, յետոյ յարեց.

— Սակայն մարդ երաշկոտ կին չէ: Կրնայ ստոյգ ըլլալ այդ ենթադրութիւնը: Ահ տխմար, թշուառական:

Այդ բացագանչութիւնը զարմանք պատճառեց Կիւլոնի:

— Ո՞րուն դէմ կը զայրանաք, հարցուց Հանրի խնդալով: Ո՞ր աներեւոյթ սրիկային դէմ կը բացագանչէք:

— Ո՛վ պիտի ըլլայ, սա անամօթ նօտարին դէմ: Դուք չէք ճանչնար այդ մարդը. բայց եթէ ճանչցած ըլլայիք...

Արման լռեց, թող տալով որ Հանրի պէտք եղածը կռահէ ո՛չ թէ իր բուռն լուսանքներէն այլ պերճախօս լռութենէն:

Այսպէս ալ գրականութիւնը գեղարուեստներու ամէնէն գերակշիռը, մարդկային յառաջդիմութեան էական պայմաններէն մէկը նկատելով, մինչեւ երկինքները բարձրացուցած ենք զայն, եւ իր հետեւորդները, երախտագիտական խանդավառ ցոյցերու առարկայ ընելով պաչուած յարգած ենք զանոնք, առանց խորհելու թէ խեղճ մարդկութիւնը օգուտէ աւելի վնաս կրած է անոնց երեսէն:

«Աշխարհը գրող – կարդացողներուն երեսէն պիտի լմնայ» խօսքը պարապ տեղը ըսուած չէ անշուշտ:

Գալով խոհարարութեան, անիկա, իր բացարձակ օգտակարութեան ընդարձակ սահմանովը, գրականութենէն թերեւս հազար անգամ աւելի մեծ բարիքներ ըրած է մեզի, բայց մենք անտրակելի պերեսխոտութեամբ մը, ամէնէն գծած եւ արհամարհելի արհեստներու կարգը դասած ենք զայն:

Ասիկա մեծ անիրաւութիւն մըն է, որուն դէմ ո՛րչափ ձայն ունի կը բղղէք Աղաւնէն իր այս տողերով:

Մասնաւոր եւ մասնաւոր զարգացումները հաստատապէս կարեւոր բաներ են մեզ՝ մահկանացուներուս համար. մէկը առանց միւսին թերի կը մնայ եւ չի կրնար բաղձացուած տեսական օգուտը առաջ բերել,

Ինչպէս սա առողջ եւ հուժկու իրանով մէկը, երբ քիչ մը խելք չունենայ, շատ դժուար կ'ելլայ կամէ մը զանազանել, նոյնպէս ալ հիանդ, ճզմած եւ ցուռդար մարմնի մը գանկին մէջ զետեղուած ուղեղ մը, չեմ կարծեր որ Թոքատեսանի ճարտարին մէջ պատրաստուած պնակ մը հիանալի «պէրն թավասի»ին չափ կարենայ շահագրգռել մեզ:

Եւ որովհետեւ միաքը զարգանալու համար ջրքի պէտք ունի եւ մարմինը կերակուրի, ապէ սա որոշ եզրակացութեան կը յանգինք որ, դրագէտն ու խոհարարը, այդ երկու արհեստագէտները, որոնց արտադրութիւնները զարմանալի զուգադիպութեամբ մը սահմանուած են վերջապէս տեղ մը իրարու միանալու, պէտք է հաւասարապէս յարգանք վայելեն մեզմէ:

«Ոչ միայն բանիւ, այլ հացիւ միանգամայն կեցցէ մարդ» կ'ըսէ արդի իրապաշտ փիլիսոփայութիւնը:

Դրական տարեշրջանը դեկեմբերի հետ կը վերջանայ եւ Կալանդին կը սկսի, իսկ խոհարարական տարին Բարեկենդանին կը վերջանայ եւ մեծ Պանքին կը վերսկսի:

Թրքահայ գրականութիւնը գէշ ազէկ իր հաշուեյարդարը ունեցաւ: Պ. Յովհաննէս Գալանճեան քիթը բերանը դարձնելով այս մասին յօդուած մը հրատարակած էր վերջերս, բայց խոհարարական տարւոյն վրայ բառ մը անգամ գրող չեղաւ մինչեւ այսօր. ես ինքս այդ ծանր դերը առանձնելու յանկնութիւնը չունիմ: Խոհարարական արտադրութեանց տարեկան ճշգրիտ մէկ պատկերը ներկայացնել, չափակը կարծուածին չափ դիւրին գործ մը չէ ան. մանաւանդ ինծի պէս մէկու մը համար, որ չենք շնորհք հաւկիթ մը անգամ խաչել չի գիտեր տակաւին:

Այս բաւական դժուար ու կնճռոտ հանգոյցին մէջէն ելլելու համար մեծ ձեռնհասութիւն պէտք է. կ'արժէ որ կարող անձեր հրապարակ իջնելով խոհարարութեան դէմ եղած այս անիրաւ զրկանքին առաջն առնելու գործը իրենք ստանձնեն, որովհետեւ մեզմէ ոչ ոք կրնայ ուրանալ թէ վարպետ խոհարարի մը ձեռքով լեցուած հրանալի հնդկահաւ մը, հարիւր հոգոյ անգամ աւելի կ'արժէ գրագէտի անուն վայելող խել մը խլեղներու կողմէն ամէն օր թերթերու մէջ հրատարակուած անհամ ու գռեհիկ արտադրութիւններէն:

Ոսկերիչներու շուկան խոհարարութեան ամէնէն կարեւոր կեդրոնը համարուած է եւ իրօք ալ այնպէս է, որովհետեւ ոսկերիչները, գրեթէ առանց բացառութեան, իրենց բերնին համը ճանչցող մարդիկ ըլլալով, գիտեն ընդհանրապէս կնոջ գեղեցիկը զատել իրենց կողակից եւ կերակուրներու ամէնէն համեղը ընտրել իրենց իրրեւ մնանդ:

Ուստի, եթէ անպատեհութիւն մը ըրած չենք ըլլար, պիտի խնդրէի Եէլքէնճեան էֆէնտիէն, որ ինքը առանձնէր հաշուեյարդարի այդ փափուկ պաշտօնը եւ ասկեդարեան անստգիւտ գրաբար յօդուածով մը, ծանօթացնէր մեզ այն ամէն յարգելի անձերուն անունները, որոնք իրենց խոհարարական համեղ արտադրութիւններովը երեւելի հանդիսանալով ճախացուցին անցեալ 1903ի տարեշրջանը, ասով մեծ պարագ մը կատարած պիտի ըլլար ինքը:

ԱՂԱՏԷՏԻ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԵՐ

ՀԷՐՊԷՐԹ ՍՊԷՆՍԷՐ ԵՒ ԿԻՆԵՐԸ

Անգլիացի մեծ իմաստասէրը, Հէրպէրթ Սպէնսէր, իր վերջին մէկ հրատարակութեան մէջ, Իրողութիւններու կարգիներ անուն, սա զուարճալի պատմութիւնը կ'ընէ իր մէկ սովորութեան, որուն կը հետեւէր երկար տարիներէ ի վեր: Դիւղը կ'անցնէր տնառը, ամէն օր պտոյտ կը կատարէր կառքով եւ իրեն հետ կը տանէր երկու կիներ, կարելի է ըսել չափ երիտասարդ: Եւ որովհետեւ չէր կրնար յարատեւ կերպով խօսակցիլ, սա հնարամտութիւնը ի գործ կը դնէր: Իր բարեկամներուն կ'ուղղէր այնպիսի հարցումներ, որոնց պատասխաններ գտնելու համար պէտք էր խորհրդածել: Մինչ հէք կիները կը խորհէին, մեր իմաստասէրը հանդարտօրէն կը վայելէր ջինջ օդը եւ բնական տեսարաններուն հմայքը:

Մի կարծէք թէ Հէրպէրթ Սպէնսէրի հարցումները հոգեբանական ու բարոյական խնդիրներու շուրջը կը դառնային: Կիները միշտ պատասխան մը կը գտնեն, որով Սպէնսէր չպիտի կրնար իր նպատակին հասնիլ: Անողոք փիլիսոփան բոլորովին տարբեր նիւթերու շուրջը դարձող սա տեսակ հարցումներ կ'ընէր. «Ի՞նչպէս կ'ելլայ որ ոչխարներու, ճագարներու եւ նապաստակներու աչքերը գլխին վրայ կը գտնուին, մինչ չուներուն եւ կատուներուն աչքերը առջեւի կողմն են»: Ուրիշ հարցում մը՝ աւելի կնճռոտ. «Ինչո՞ւ համար լեռնոտ տեղուանք, ճամբաները դաշտերու մակերեսէն վար կը գտնուին, մինչ տափարակ տեղերու մէջ, մեռեալներ մակերեսին վրայ են»: Ու Սպէնսէր այսօրինակ հարցումներու շարք մը կ'ուղղէր իրեն ընկերացող կիներուն, որոնք ի զուր մտքերնին կը ճանկռտէին, պատասխան մը գտնելու համար:

Մարդուն փառասիրութիւնը միշտ գոհացում կը գտնէ, երբ նշանաւոր անձի մը ընկերակցութիւնը կը վայելէ: Բայց ամէն ատեն զբօսալի չէ ասիկա: Ու այս պատճառաւ անգլիացի նօրասէր կիները շուտով ետ քաշուեցան, տեսնելով որ այդ խստամբեր փիլիսոփային ընկերակցութիւնը հաճելի չէր բնաւ: Հաւատարիմ մնացող կիներ գտնուեցան սակայն, հանդուրժելով Սպէնսէրի քմահաճոյքներուն: Միայն անհասկնալի կը մնար սա պարագան թէ Սպէնսէր ինչո՞ւ համար երիտասարդ կիները կ'ընտրէր իր ընկերակից:

Սպէնսէր հասկնալով իրեն ընկերացող կիներուն լռութեան պատճառները, որոնք եւ զէշ երազ մը, յարեց մեքենավարը ծիծաղելով: Բէրհուարն ընտանիքին պատկանող աղջիկ մը ամուսնանայ նօտարի մը հետ, եւ ի՛նչ տեսակ նօտարի հետ:

Եղած ենթադրութիւնը այնքան հրէշային թուեցաւ որ չկրցաւ իր խնդուքը զսպել: Ընդհակառակ վերջ դաւաւ այդ ծիծաղը: Երիտասարդին յանքերը պռոստեցան ուժգնօրէն: Գանի մը վայրկեան լուռ մնաց, յետոյ յարեց.

— Սակայն մարդ երաշկոտ կին չէ: Կրնայ ստոյգ ըլլալ այդ ենթադրութիւնը: Ահ տխմար, թշուառական:

Այդ բացագանչութիւնը զարմանք պատճառեց Կիւլոնի:

— Ո՞րուն դէմ կը զայրանաք, հարցուց Հանրի խնդալով: Ո՞ր աներեւոյթ սրիկային դէմ կը բացագանչէք:

— Ո՛վ պիտի ըլլայ, սա անամօթ նօտարին դէմ: Դուք չէք ճանչնար այդ մարդը. բայց եթէ ճանչցած ըլլայիք...

Արման լռեց, թող տալով որ Հանրի պէտք եղածը կռահէ ո՛չ թէ իր բուռն լուսանքներէն այլ պերճախօս լռութենէն:

— Իրաւ որ այդ անասունին հետ չեմ խօսած բնաւ, յարեց Հանրի, բայց բաւական մօտէն տեսած եմ զայն, անոր գռեհիկ ու լափտակիչ մարդ մը ըլլալը հասկնալու համար: Ասկէ զատ, իր մէկ քանի գէշ գործերն ալ իմացած եմ, եւ ձեզի պիտի խստովանիմ թէ օրիորդ Բէրհուարնի նկատմամբ ունեցած յարգանքս եզականէն նուազած է այն օրէն ի վեր երբ լսեցի թէ այդ մարդուն հետ կ'ամուսնանայ: Կ'ենթադրեմ որ երբ նօտարին այդքան բան կ'ըսէք, մեծ յարգանք մը տածելու չէք նաեւ իր խօսքեալ աղջկան նկատմամբ:

— Իրաւունք պիտի ունենայիք եւ ես ալ համակարծիք պիտի գտնուէի, եթէ երբեք օրիորդ Իվոն յօժարի այդպիսի բան մը ընել, պատասխանեց Արման: Չեմ հաւատար այդ բանին: Եթէ աչքովս ալ տեսնեմ՝ դարձեալ չպիտի հաւատամ:

— Ճիշդ հակառակը ըսի՞ք քիչ մը առաջ:

— Ո՛չ, միայն թէ կրնայ ստոյգ ըլլալ, ըսի:

— Ինչ ուրեմն:

Արման ժպտեցաւ եւ իր մտածումը ճշդեց:

— Կը խստովանիմ որ յատակօրէն չբացատրեցի մտածումս: Շատ կարելի է որ այդ նօտարը օրիորդ Իվոնի վրայ բարձրացուցած ըլլայ իր աչքերը. նաեւ չատ կարելի է որ իր անչափ մայրը հաւանութիւն յայտնած ըլլայ աղջիկը ամուսնացնելու այդ տեսակ մարդու մը հետ, ա՛յլ թէ ընտրել գիտնալուն համար. բայց օրիորդ Իվոն անկարելի է որ հաւանած ըլլայ ...

Հանրի մեծ ուրախութիւն մը զգաց, որուն պատճառը չյայտնեց, թէեւ Արմանի խօսքերը հեշտալի եւ ուժշտութեան մը ապաւորութիւնը ձգեցին իր վրայ:

— Ուրեմն, սիրելի Արման, կ'ենթադրէք որ օրիորդ Իվոն չի հաւանիր այդ նօտարին մտադրութեան:

— Ենթադրութենէ աւելի բան մը կ'ընեմ. վստահ եմ այդ մասին:

(Շարունակելի)

ՔՂԻԻ ԱՌԱՋՆ, ՏԵՂԱՊԱՏԸ

Երկար յուսախաբութիւններէ յետոյ, վերջապէս, այսօր, ուրախ ենք որ յանձին Տ. Երուանդ Վ. Փերտահճեանի բարեաք լուծում մը կը տանայ Բղեի առաջնորդական այն թնճկոտ հարցը, որ երկար տարիներ զբաղեցուց թէ՛ Պատրիարքարանը՝ առաջնորդական ընտրելեաց մասին յոլովդրաբար տուած իր հրահանգներով, եւ թէ Բղեցին՝ ընտրուած Առաջնորդներուն հրաժարման առթիւ, իրարու հետեւ Պատրիարքարան լղած իր գանգատագիրներով եւ, չատ անգամ ալ, հեռագրական դիմումներով:

Ամիսներ աւելի է որ Բղեցին կը վայելէ Տեղապահ Ս. Հօր ներկայութիւնը, որուն անհամբեր կը սպասէր տանէ մը ի վեր: Թէ՛ քաղաքացին եւ թէ գիւղացին, մեծ ու պզտիկ, ամէնքն ալ հաւասարապէս յուսկանչելի ուրախութիւնով մը լեցուած՝ հիմակուընէ կը բաղձան տեսնել կարգադրութիւնը երեսի վրայ մնացած կրթական եւ թեմական խնդիրներուն:

Տեղապահ Ս. Հայրը, անշուշտ 2–3 ամիս, իրեն համար նոր միջավայրին մարդիկն ու իրերը ճանչնալէ եւ երեւոյթները ուսումնասիրելէ յետոյ, պիտի սկսի ձեռնարկել կազմալուծեալ ժողովուրդներու վերակազմութեան անհրաժեշտ խնդրոյն: Իր նախորդները հակառակը գործեցին առաջին օրէն եւեթ, անտարակոյս, նորութիւն մը հանդիսաւորելու եւ կամ, լաւ ես է ըսել, նորերու անփորձութեան մէջ իրենց անկարողութիւնը պարակելու համար՝ դիրքի տէր փորձ ժողովականները հեռացնելու փափագով ու արհամարհելի խորհրդով: Ինչպէս կը կանխատեսէր, այս բաները իսպառն նպաստ ու անօգտակար եղան ոչ միայն իրենց, այլ իրենց յաջորդներուն կարճատեւ պաշտօնավարութեան ընթացքին մէջ ալ: Բնական էր ու, վասն զի չնեղի առաջ քակեցին, որով իրենցմէ աւելի թեմականը վանուեցաւ: Ճիշդ այս իրողութեանց տխուր հետեւութիւններէն էր որ առաջ եկան կարգ մը թեմական բարդ խնդիրներ, որոնք ուղղակի չարժանաւորեր եղան իրենց կարճատեւ պաշտօնավարութեան: Դարձեալ այս պատճառաւ էր որ ընտրուած Առաջնորդները կը հրաժարէին Բղի գալու, որ՝ բաղդատաբար, աւելի հանգիստ ու գործերն ալ օ՛չ այնքան բարդ վիճակ մըն է:

Իմ՛չ որ ալ ըլլայ ընտրուած Առաջնորդներուն հրաժարման պատճառը, ասիկա Բղեցին իրեն համար տրտում մը չպիտի սեպէր. հիմակուընէ իսկ վստահաբար պիտի ըսեմ թէ Տեղապահ Ս. Հայրը, քիչ յետոյ, մօտէն ճանչնալով Բղեցին, պիտի հաստատէ ինծի հետ անոր գովելի առանձնայատկութիւնները՝ ամէն տեսակէտով:

Տ. Երուանդ վարդապետ իր չրջանհայեցութեամբ ու փորձառութեամբը վերջապէս մը դնելով իր նախորդներուն օրով տեղի ունեցած միջադէպերուն, ի հարկէ՝ նոր ծրագրով մը պիտի սկսի առաջ տանիլ ստանձնած ներկայ պաշտօնը, որ, ընականաբար, ունի իր դժուարութիւնները. միակ տեսական ջանքերու եւ դիրքի տէր փորձ ազակիցներու օժանդակութեան պէտք կայ:

Տեղապահ Ս. Հօր խաղաղիկ պաշտօնավարութեան համար հարկ չեմ համարիր նոր ծրագիր մը ներկայացնել, վասն զի Ամասիոյ մէջ իր ունեցած լրիկ ու հանդարտ պաշտօնավարութիւնը ինքնին զորաւոր գրական մըն է իր այս պաշտօնին մէջ ստացած փորձառութեան ու վարչական հմտութեան, որոնց հետ եւ միանալով իր գրական ծանօթ արժանիքը, ա՛լ աւելի բնական պաշտօնավարութիւն մը պիտի ունենայ: Ասոր հետ մէկտեղ, սակայն, աւելորդ ալ չեմ համարեր Ն. Գերապատուութեան ուշադրութիւնը հրաւիրել կարգ մը կենսական խնդիրներու վրայ, որոնց արդիւնաւոր կիրարկումին միա՛յն իր պաշտօնավարութիւնը գնահատելի պիտի ըլլայ ու մեր ենոյն ատեն ինքն ալ սիրելի՝ ժողովրդեան:

Նախ Բղեի վանքերուն ներկայ ցաւալի ու օրատմվելի վիճակն է զոր պիտի ներկայացնեմ, որոնց մասին չատ անգամներ ընդարձակօրէն հրատարակութիւններ եղած են ազգային օրգաններուն մէջ:

Բղեի բոլոր վանքերն ալ մշակութեան տրամադրելի չորամ հողեր ունին իրենց չորջը. որոնք դժբախտաբար անհաշիւ թուականներէ ի վեր գրեթէ անբեր ու անխնամ կը մնան: Երբեմն վերատեսուչներու մատակարարութեան յանձնուած, ատեն մը մտրկ գիւղացիներու կիսովի տրուած, վերջերս ալ կանուխ քանէն արթնցողին խղճին թողուած են, այնպէս որ այսօր դրացի հայ գիւղացիներն իսկ, անխնամ մնացած այս արտերու եւ արօտավայրերու սահմաններէն մաս առ մաս գողնալով իւրացնել կ'աշխատին:

Տեղապահ Ս. Հայրը ինք անձամբ տեսնելով վանօրէից այս ազարտելի վիճակը, ներկայ ենք թէ անոնց մասին արմատական կարգադրութիւն մը ընել չպիտի մտնայ: Մանաւանդ որ գիւղացի տղքատ տղաք մերկ ու նօթի, անուս ու կոյտ թափառաշրջիկ կեանք մը կ'ապրին, որոնց կրթութեան սատարելու միակ միջոցը վանքերու եկամուտները պիտի ըլլան անշուշտ: Արդէն Ազգ. Պատրիարքարանը մտցուս Բղեի բազմամակարտ Վիճակին մէջ աղքատ տղոց յատուկ վարժարան մը հաստատելու. մինչդեռ Բղեէն աւելի բարեկեցիկ Վիճակներ տարիներէ ի վեր կը վայելեն: Ուստի Տեղապահ Ս. Հայրը տեղական միջոցներով հարկ է աղքատի տղոց կրթական սնունդը գտնէ հայթայթել ջանայ, եթէ ոչ բոլորովին պիտի կորսուին անոնք տարբեր տարբեր միջոցներով:

Երկրորդ՝ Բղեի կրթական գործին անկեալ վիճակը, որ բարոյական չէնքին քանդիչ նախայարձակ պատճառն է, առաջին անգամ մեծ մտահոգութիւն պիտի պիտի պատճառէ Տեղապահ Ս. Հօր, վասն զի բաղդատաբար, աւելի հանգիստ ու գործերն ալ օ՛չ այնքան բարդ վիճակ մըն է:

Իմ՛չ որ ալ ըլլայ ընտրուած Առաջնորդներուն հրաժարման պատճառը, ասիկա Բղեցին իրեն համար տրտում մը չպիտի սեպէր. հիմակուընէ իսկ վստահաբար պիտի ըսեմ թէ Տեղապահ Ս. Հայրը, քիչ յետոյ, մօտէն ճանչնալով Բղեցին, պիտի հաստատէ ինծի հետ անոր գովելի առանձնայատկութիւնները՝ ամէն տեսակէտով:

Տ. Երուանդ վարդապետ իր չրջանհայեցութեամբ ու փորձառութեամբը վերջապէս մը դնելով իր նախորդներուն օրով տեղի ունեցած միջադէպերուն, ի հարկէ՝ նոր ծրագրով մը պիտի սկսի առաջ տանիլ ստանձնած ներկայ պաշտօնը, որ, ընականաբար, ունի իր դժուարութիւնները. միակ տեսական ջանքերու եւ դիրքի տէր փորձ ազակիցներու օժանդակութեան պէտք կայ:

Տեղապահ Ս. Հօր խաղաղիկ պաշտօնավարութեան համար հարկ չեմ համարիր նոր ծրագիր մը ներկայացնել, վասն զի Ամասիոյ մէջ իր ունեցած լրիկ ու հանդարտ պաշտօնավարութիւնը ինքնին զորաւոր գրական մըն է իր այս պաշտօնին մէջ ստացած փորձառութեան ու վարչական հմտութեան, որոնց հետ եւ միանալով իր գրական ծանօթ արժանիքը, ա՛լ աւելի բնական պաշտօնավարութիւն մը պիտի ունենայ: Ասոր հետ մէկտեղ, սակայն, աւելորդ ալ չեմ համարեր Ն. Գերապատուութեան ուշադրութիւնը հրաւիրել կարգ մը կենսական խնդիրներու վրայ, որոնց արդիւնաւոր կիրարկումին միա՛յն իր պաշտօնավարութիւնը գնահատելի պիտի ըլլայ ու մեր ենոյն ատեն ինքն ալ սիրելի՝ ժողովրդեան:

Նախ Բղեի վանքերուն ներկայ ցաւալի ու օրատմվելի վիճակն է զոր պիտի ներկայացնեմ, որոնց մասին չատ անգամներ ընդարձակօրէն հրատարակութիւններ եղած են ազգային օրգաններուն մէջ:

Բղեի բոլոր վանքերն ալ մշակութեան տրամադրելի չորամ հողեր ունին իրենց չորջը. որոնք դժբախտաբար անհաշիւ թուականներէ ի վեր գրեթէ անբեր ու անխնամ կը մնան: Երբեմն վերատեսուչներու մատակարարութեան յանձնուած, ատեն մը մտրկ գիւղացիներու կիսովի տրուած, վերջերս ալ կանուխ քանէն արթնցողին խղճին թողուած են, այնպէս որ այսօր դրացի հայ գիւղացիներն իսկ, անխնամ մնացած այս արտերու եւ արօտավայրերու սահմաններէն մաս առ մաս գողնալով իւրացնել կ

զի տեղացիք իվճակի չեն կեդրոնական իրենիկին փայլուն դիրքին վերաբերեալ։ Սրուն հետաքրքրութիւնս անգամ մեռցած չէ այժմ։ Դրամական նոր միջոցներ ստեղծել պէտք է կրթական գործին բարձրացման եւ յառաջացման համար։ սակայն թո մէկ տեղին, կեդրոնի՞ն թէ գիւղերուն, որովհետեւ թէ՛ մէկը եւ թէ միւսները հաւասարապէս կարիւ են։

Միայն մէկ բան կարելի է, ինչպէս ազգային օրաթերթերուն մէջ անցնելիքը գրուեցաւ, «թէ Պաթումէն Բղեշիք մասնաւոր գումար մը ղրկած են Պատրիարքարան իրենց տեղւոյն մէջ վարժարան բանալու։» Ուստի լաւ է հրապարակաւ կոչ մը ընել բոլոր պանդուխտ Բղեշիներուն՝ իրենց երկրին կրթական գործին սատարելու համար, ինչ որ վրատահաբար պիտի ունենայ իր ազդեցութիւնը։ Այս կերպով ու տեղական միջոցներով հաւանականաբար կարելի պիտի ըլլայ կրթական գործը համեստ վիճակով մը առաջ տանել։

Մ. ՍՈՂԻԿԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՔՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

Առաջին բնդհարումը ցամաքի վրայ։ — Պորթ-Արթուրի նոր յարձակումը։ — Կարծիք Բեդերսպուրկի մէջ։ — Պորտա։ — «Մանչուր» բնդանոթակիրը։ — Վլատիվոստոք։ — Նոր հետազրաթելեր։ — Ռուսիոյ մէջ։ — Անգլիոյ մէջ։ — Լա Հէի միջադէպը։ — Զանազան լուրեր։

Բեդերսպուրկ, 1 մարտ։ — Նովոյէ Վրեմիայի ուղղուած մանաւոր հեռագիր մը կը հաստատէ այն լուրը թէ Խազախներու խումբ մը Բորէյայի մէջ հանդիպեր է ճաքոնական զօրախումբի մը որ եւ մղուեր է։ Լիպէվիչ զօրավարը հետեւակ զինուորներ ղրկեր է օգնութեան համար։ Այդ առաջին ընդհարումն է որ Բորէյայի հիւսիսային կողմը կը պատահի երկու հակառակորդներու միւեւ։ Ճաքոնները այն ջանքերուն հակառակ, որով ուզեցին Զինու մէջ հաւատցնել թէ իրենք յաղթական են, Թիէն-Զինի մէջ ամէն ոք գիտէ թէ Բորթ-Արթուրի դէմ կատարուած յարձակումներէն ետքը, օրանք փեսր։ 26ին եւ մղուեցան, ճաքոնական Կուշիմա զրահաւորը եւ Օզամա ու Թարիվա յածուարանները պատուարներ են նակաղաքի նաւարանները մտնել նորոգուելու համար։

—Բորթ-Արթուրի շուրջը մեծ փոթորիկ մը կը նշատէ բոլոր գործողութիւնները, որով փոթորիկը աւարտելէն ետքը միայն կարելի է որ եւ է լուրի սպասել։

Լոնտոն։ — Տէյլի Թելեկրաֆի Ին-Բէռի Բղեշկեցը կը հեռագրէ փետրուար 29 թուականով։ — Ճաքոնական ռասնը էնիգ մարտանաւեր, այս առաւ ժամ 10ին, Բորթ-Արթուր ժամանեցին եւ կատաղի ռմասկոծութիւն մը սկսան։ Նոսիմ, Ասֆոյս ու Գահան ռուս յածուարակները եւ չորս Թորփիլանաւեր դուրս ելան, յարձակման դիմադրելու համար, բայց սարպուեցան եւ քաշուիլ։ Ասֆոյս ընկդմիլ մտ էր եւ Նոսիմ ծանրապէս վնասուած։ Ռուս Թորփիլանաւ մը ընկդմաց եւ Ոռեթվիզան Նորէն վնասուեցաւ։ Ռմասկոծութիւնը երկու ժամ տեւեց, յետոյ ճաքոնական նաւատորմը մեկնեցաւ կանոնաւոր կերպով։ Ռուսական Թնդանոթներ ղրկուեցան Բիժանի նաւանանգիստը։

Բեդերսպուրկ։ — Զինուորական շրջանակներուն մէջ, Բորթ-Արթուրի հրամանատարին հրամանագրին ընթերցմամբը աւելի օիրտ առած, տիրող ընդհանուր կարծիքը այն է թէ Ճաքոնները, գերազոյն ճիգով մը, պիտի փորձեն զինուորցամաք հանել, ցամաքէն ալ պաշարելու արդէն ծովէն պաշարուած վայրը։ Հաւանօրէն այդ պաշարումն իբրեւ նախատեսութիւն է որ Ճաքոնները չառ զինուորցամաք չհանեցին Բորէյայի մէջ։ Այդ առթիւ ռուս սպայ մը կ'ըսէ։ — «Մի՛ մոռնաք թէ Բորթ-Արթուրի մէջ ամէն ռազմամթերքներով զօրաւոր ամրոցներ ունինք, լաւ զինուորներ, կորովի հրամանատար մը, եւ թէ կրնանք դիմադրել մինչեւ այն տեղն որ մեր բանակը կարենայ յարձակողական սկսիլ։ Այդ հեռաւոր պատերազմին պատասխան չըլլալնուս համար հիմա կը տուժենք, պատերազմի մը օրուն չենք հաւատար։ Ամէն օր, սակայն, մեր ոյժերը կ'աւելնան՝ 3-4000 հոգի չափ։ այն տեղն միայն առալ պիտի քաշենք, երբ անդիմադրելի ըլլանք։ Ասիկա կրնայ երկու կամ երեք ամիս տեւել, բայց հիմակուհիմա հաստատուն պաշարողականի մը վրայ պիտի մնանք։ Պարտաւորուած ենք մեծ հարուած մը տալ, եթէ չենք ուզեր որ ամբողջ դեղին ցեղը կռիւին միջամտէ եւ միջազգային պատերազմներու շարք մը սկսի՝ յիշեցնելով երբեմնի պատերազմները։ Պիտի չթերանանք այն պաշտօնին մէջ զոր ստանձնած ենք իբրեւ յառաջապահ քաղաքակրթեալ աշխարհին։» Ռուսերը զօրաւոր կերպով հաստատուած են զօրաբանակով մը Եալուի երկու եզերքներուն վրայ։ Սէպերիոյ մէջ պահեստներու զօրանանութիւնը հարիւր հազար զինուոր արտադրեց, որոնք ճամբան կը գտնուին դէպ ի պատերազմի դաշտը։ Անոնց եռանդը շատ մեծ է եւ բարոյական վիճակը՝ սքանչելի։ Նիքոլայ կայսեր ուղղուած ծանկագիր հեռագիր մը ժամանեց որ Նոր մանրամասնութիւններ կը հաղորդէ Բորթ-Արթուրի յաձակումներուն նկատմամբ։ Այս դիրքը յաջողի պիտի ըլլայ այդ հեռագրին պարունակութիւնը։

Լոնտոն։ — Ռի.թէր կ'իմանայ թէ Բեդերսպուրկի մէջ տիրող կոծիքին նայելով՝ ցամաքային առաջին ճակատամարտը Բիկ-Եանկի մօտ պիտի կատարուի։ Ճաքոնական զինուորները Սէուլէն մեկնեցան Բէքինի ճամբով։ Ցառաջապահները ծայրը կը գտնուի Բիկ-Եանկի հարաւային կողմը՝ 20 քիլոմէթր հեռուն։ բուն իսկ յառաջապահները կէս ճամբան են Սէուլի եւ Բիկ-Եանկի միջեղը։ Ճաքոնական զինուորներուն մեծ մասը Սէուլի մէջ համախմբուած է։ իսկ պահեստները՝ կէնդանի, Չէմուլբոյի եւ Ֆուզանի մէջ։ Ռուսական յառաջապահ հեծելազօրքերու գլուխը 18 քիլոմէթր հեռուն է Բիկ-Եանկի հիւսիսային արեւմտեան կողմէն, իսկ միւսները Սուլ-Թէքուրի մէջ համախմբուած են։ Հետեւակներու յառաջապահները կը պաշտպանեն Եալուի երկու եզերքները։ Գեներարներին մօտ։ Խազախներու խումբ մը, արագահրաւոր թնդանոթներով, Ուսուրի նահանգին հարաւային կողմէն ղրկուեցաւ, թող չտալու որ ճաքոնական զինուորներուն մեծ մասը ցամաք ելլէ։ Խազախներու այդ խումբին մէկ ծայրը հասած է Թչեմիին ցամաք ելլելու տեղին 96 քիլոմէթր մօտը, ռուսական սահմանագլուխէն 400 քիլոմէթր հեռուն։ Այս միջոցիս կը յառաջանայ ճաքոնի ծովին եզերքն ի վեր։ Հետեւակներու յառաջապահներուն ծայրը արդէն հասած է Թաւ-Չիէն, 145 քիլոմէթր հեռուն այն տեղէն, ուր համախմբուած են Խազախները։ Ճաքոնները չըրջապատման մեծ շարժում մը կը կատարեն Բիկ-Եանկի հիւսիսային արեւելեան կողմէն։

— Շանկայէն Սրանցարտի ուղղուած հեռագրի մը նայելով՝ Զինացիները կ'ըսեն թէ Բէքինի ճաքոնական դեսպանը յայտարարէ է Զինու արտաքին գործոց նախարարին թէ ճաքոնական մարտանաւ մը Շանկայ պիտի ժամանէ եւ պիտի ընկդմէ ռուսական Մանչուր թնդանոթակիրը. եթէ այդ վերջնայն զէնքերը ու կազմածները չառնուին։

Բեդերսպուրկ. — Ռուս ՊեռուԹեան օրէնքներու Հաւաքածոն կը հրատարակէ մանրամասն մէկ ցուցակը՝ պատերազմի արգիլեալ նիւթ նկատուած զանազան առարկաներու։ Այդ ցուցակը՝ իր չատ երկար է, կը պարունակէ տնեաները այն առարկաներուն զորս ռուս կառավարութիւնը իբրեւ օգտակար կը նկատէ ճաքոններուն։ Ամէնէն մեծը հանքածուխի խնդիրն է, որուն նկատմամբ կառավարութիւնները ու իրաւաբաններ համակարծիք չեն։ Ֆրանսա 1854-1859 եւ 1870ին չգրաւեց հանքածուխ բերեցած որ եւ է փոխադրանաւ։ Անգլիա, 1854ին գրաւեց ռուսական փոխադրանաւեր ուրանք հանքածուխ կը ատնէին Ռուսիա, բայց 1870ին իր հպատակները արտօնեց հանքածուխ ծախել Դերմանիոյ ու Ֆրանսայի։ Ռուսիա երբ գրաւէ Ճաքոնի համար հանքածուխ բերեցած անգլիական նաւերը, 1854ին իրեն նկատմամբ եղածը պիտի կրկնէ։ Միւս կողմէ անդրեղէններն ալ վէճի առարկայ են։ Սկզբունք մը կայ թէ չգրեանափ մը բերին հանդամանքը կը սահմանուի անոր երթալիք տեղւոյն համաձայն։ Եթէ բանակի համար անդրեղէն բերեցած է, այն տեղն պատերազմի արգիլեալ նիւթ կը նկատուի. եթէ ոչ-զինուորականներու յատկացուած ուտելիք է, պաշարուած քաղաքներու մէջ գտնուողներէն զատ, չոգենաւին բերը չի կրնար գրաւուիլ, վասն զի պատերազմիկները բանակներու դէմ կը կռուին եւ ոչ ժողովուրդին, որիշ բան է եթէ դրամը վճարելով գնեն։

Թոքիո. — Հիւսիսային կողմէն եկող անգլիական նաւ մը լուր բերաւ Սասէհօ թէ փետրուար 23ին ռուսական չորս մարտանաւեր ու երկու փոխադրանաւեր կային Վլատիվոսթոք. գործելու պատրաստ չէին։ Նաւահանգիստին մէջ ծովը սառած է երեք օրք խորութեամբ։

Վլատիվոսթոք. — Զինաստանուցաւ այն լուրը թէ Ճաքոնները զինուոր ցամաք հանած ըլլան Բոսիէթի նաւահանգիստին մէջ։

Թոքեննիակ. — Մօտերս պիտի կատարուի բացումը այն նոր հեռագրաթելին որ Եւրոպան հաղորդակցութեան մէջ պիտ դնէ Մայրագոյն Արեւելքի հետ։ Հիւսիսային հեռագրական Ընկերութիւնը բաւական տանէ ի վեր մտադիր էր Վլատիվոսթոքի թելին զուգահեռական թել մը հաստատել՝ Եւրոպան հաղորդակցութեան մէջ դնելով Ճաքոնի հետ։ Շահագործումը ամառը պիտի սկսէր, բայց Ճաքոնի ու Ռուսիոյ պատերազմին հրատարակութիւնը եւ Վլատիվոսթոքի թելին ընդմիջումը որ անոր հետեւանքը եղաւ, պարտաւորեցին նոյն Ընկերութիւնը որ դեռեվան գործողութիւնները փութացնէ։ Նոր թելը Իրքուցքի, Բիխթայի եւ Բէքինի ճամբով Շանկայ կը հասնի։ Շանկայէն ալ՝ դիմելով հեռագրաթելով մի՛նչեւ Նակաղաքի կ'երկարի։ Վլատիվոսթոքի թելին հակառակ, Մանչուրիայէն չանցնիր։

—Միւս կողմէ Ուսինկթրնէն կը հեռագրեն թէ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնն բացարձակ պահանջում մը չէ եղած՝ ընդմիջում հեռագրաթել մը հաստատելու Ճաքոնի եւ Կուամ կղզին (Փիլիպպիններ) մէջտեղը բայց Ընկերութիւնը փորձեր է գիտնալ թէ այդ կարգի առաջարկութիւն մը ինչ տեսակ ընդունելութիւն պիտի գտնէ։ Թէեւ որոշում մը չէ արուած, սակայն այնպէս կը նկատուի թէ այդ առաջարկութիւնը մանաւոր է, քանի որ ձեռնարկը զուտ առեւտրական գործ մըն է եւ բնաւ չի բռնաբարեր Մ. Նահանգաց չէզոքութիւնը։ Ռուսիա չէ բողոքած այդ ընդծովեայ հեռագրաթելին գետեղման համար արուելիք կառավարական արտօնութեան դէմ։

Բեդերսպուրկ. — Ռուսիոյ ազուականութեան գլխաւոր անդամները եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարներ կիրակի օրը Մոսկուայի մէջ գումարուեցան՝ վիրատներուն ըլլալիք նպաստին եղանակը որոշելու համար։ Այդ գումարումէն ետքը իրենց հաւատարմական զգացմանց հաւատարիքը պարունակող հեռագիր մը ուղղեցին Նիքոլայ Բ.ի, որ սպէս պատասխանեց։

«Ձեր հեռագրին մէջ կը տեսնեմ նոր ապացոյց մը ռուսական ազնուականութեան օրշմանը՝ ծառայելու իր կայսեր, ինչպէս երած է հին օրերու մէջ։ Նաեւ աշխարհ Իրուսիոյ զաւակներուն հետ, մեր սիրելի երկրին օգտին համար»։

— Նովոսքի յօդուած մը հրատարակած է անգլերենասական համաձայնութեան մը կարելիութեան վրայ, որուն պատճառներուն եւ կարեւորութեանը վերայ խօսելով կ'ըսէ։ — «Զգացումներով բաւական հեռացած ենք ա գլիական ցեղէն։ Անգլիացիները մեզ չեն սիրեր, ինչպէս մենք ալ զանոնք չենք սիրեր։ Փոխադարձ տենչանքներու տեսակէտով հակառակ ենք իրարու, սակայն զուտ քաղաքական խնդրոյն գալով, մեզի համար կարեւորութիւն չունի թէ Հնդկաստան Մեծին Բրիտանիոյ պատկանի կամ ինքնօրէն ըլլայ։ Այսուհանդերձ չենք կրնար անտարբեր մնալ Մեծին-Բրիտանիոյ երած փորձերուն հանդէպ, Պարսից ծոցին ճամբան կարելու մեր առջեւ։ Ռուսիա բնաւ պիտի չհանանի փակուած ծովածոցերու անգլիական քաղաքականութեան։ Մեզի համար անհասկնալի կ'երեւան անգլիական ազգին ցոյց տուած համակրութիւնները Ճաքոններուն նկատմամբ։ Այդ համակրանքները չեն համապատասխաներ բրիտանական շահերուն, քանի որ Մայրագոյն Արեւելքի մէջ ռուսական զօրութիւնը եթէ տկարանայ, անոր հետեւանքը պիտի ըլլայ Գերմանիոյ ու Մ. Նահանգաց ազդեցութեան աճումը, Մեծին Բրիտանիա երկու կարեւոր մրցակիցները ուժարտիր այդ մասին մէջ։ Անգլիա քաղաքական ինչ տեսակ շահու մը ոյժ կուտայ, աջակցելով համամանկոլութեան տարաձայնին՝ Ճաքոնի գերակշռութեանը տակ։ Մինչեւ Հնդկաստանի մէջ իր կացութիւնը ապահովելու համար է։ Անկեղծապէս համոզուած ենք որ միայն Ռուսիոյ հետ իրական համաձայնութիւն մը կրնայ Մայրագոյն Արեւելքի մէջ Անգլիոյ ապահովել նպաստաւոր կացութիւն մը՝ զանազան տէրութեանց ազդեցութեանը վերաբերմամբ»։

Լոնտոն։ — Անգլիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ արտաքին գործոց խորհրդական Լորտ Բէրսի ըսաւ թէ կառավարութիւնը տեղեկութիւն չունի ծովալ բերեցած բրիտանական երեք չոգենաւեր ռուսական մարտանաւերու կողմէ գրաւուած ըլլալու մասին Կարմիր ծովի մէջ։ Անգլիոյ կառավարութիւնը տեղեկութիւն առաւ թէ ռուս կառավարութիւնը այս միջոցիս կ'ուսումնասիրէ ծովի վրայ պատերազմի արգիլեալ նիւթ տանող փոխադրանաւերու, գրաւմամբ դատարանները եւ ատոնց յարակից խնդիրներու վերաբերեալ կանոնները, որանք քիչ ատենէն տեղութեանց պիտի հաղորդուին։

Լա Հէ. — Այս տեղի ճաքոնական դեսպանը իրաւարարական Ատեանին վարչական Խորհուրդին նախագահին սա բողոքագիրը ղրկեց՝ որ անգլերէն գրուած է։

«Մտերագրելս, արտասովոր պատուիրակ եւ լիազօր դեսպան ճաքոնի Վեհ. կայսեր, պատիւ ունիմ, կառավարութենէս ստացած հրահանգներու համաձայն, նէպ ատացած հրահանգներու համաձայն, Հալանատայի Վեհ. Թագաւորին արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին ուղղել. իբրեւ նախագահը իրաւաբարական մնայուն Ատեանին վարչական Խորհուրդին, սա զեկոյցը.— Համոզուած ըլլալով որ իրաւարարական Ատեանը լարար վայր մը չէ քննադատելու արարքը. չարժանիթը կամ բարի համարը 1899 յուլիս 20ն Լա Հէի պայմանագրութիւնը տարագրող տէրութեան մը, ճաքոնի կայս. կառավարութիւնը, նպաստով ունենալով պայպանել իր պատիւը ու արժանապատուութիւնը եւ թող չտալ որ այդ բարձր Ատեանը չարաչար ու անպատեհ գործածութեան մը առարկայ ըլլայ, բացարձակապէս ու աղդեսպէս կը բողոքէ ճաքոնի համար այն ոնոնպատ դիտողութեանց դէմ որոնք եղան փետրուար 22ն նիսամին մէջ նախագահին կողմէ իրաւարարական Դատարանին, որ կազմուած է 1903 մայիս 7ի Ուսինկթրնի բրոթոքոլին համաձայն։ Ճաքոնի կայս. կառավարութիւնը կը պահանջէ որ իր բողոքը արձանագրուի իրաւարարական մնայուն Ատեանին տուժարներուն մէջ եւ հրատարակուի, ինչպէս հրատարակուեցան այդ բ ղոքը առալ բերբ խօսքերը։ Մտերագրելս այս առթիւ կատարեալ համարման հաւատիքը կ'ընծայեմ արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին։»

Թիեն-Զին. — Հիմա քանիրիկ հազար ռուս զինուորներ կը գտնուին Եալուի եզերքը։ Թեթեւաշարժ հեծեալներու երկու զօրագունդեր, թնդանոթներով, կը գրաւեն լերան անցքերը, վէ-ճուն 56 քիլոմէթր հեռուն։

Բեդերսպուրկ. — Լիաօ-Եանկէն կը հեռագրեն մարտ 1 թուականով. — Ճաքոններու գործողութիւնները ընդհատուած են։ Բորէյայի Իքեռօ-Եանկ քաղաքը գրաւեցին, որուն պարիսպները կ'ամրացնեն։ Ռուսերէն զօրախումբ մը կը գտնուի Իքէռ-Զանկոյի մօտերը։ Բորէյացիները տրամադիր չեն երեւար Ռուսերուն տեղեկութիւն հաղորդելու։ Ճաքոններու չարժմանց մասին։ Զինացիները կ'աւելցնեն Լիաօ-Բէի չուրջը գտնուած իրենց զինուորներուն թիւը։ Եալու-Շի-Բէյի զօրքերէն հազար հոգի ե ունկ-Բինկ-Ֆուկը գտնուին։ Մա զօրավարին հրամանատարութեանը տակ 15,000 զինուորներ կան Զի-Լիի սահմանապուրին վրայ։

Իրքուցք. — Այս առաւ քանրինգ վակոններէ բաղկացած կառախումբ մը, ճամբաներու եւ հաղորդակցութեան նախարար Միլբով իշխանին ներկայութեամբը, ճամբայ ելաւ՝ Պայքալի սառոյցներուն վրայէն անցնելու համար։

Սեվաստոբոլ. — Վէրխովսքի դեր-ծովակալը որ նաւարամինը աչքէ անցընելու պաշտօն ունի, հոս ժամանեց։ Իսկոյն պիտի ձեռնարկէ նաւաձներու եւ սպասկոյտներուն քննութեանը։

Հոնկ-Քոնկ. — Մէհոմ փոխադրանաւը վ բնուեցաւ մարտ 13ին Սայկոնէն առնելու եւ Ռուսիա վերադարձնելու ռուսական վարեակ մարտանաւին նաւաղները։

Բորթ-Արթուր. — Բէքինէն առնուած լուրերու նայելով, Զին իշխանը ծանուցեր է Ճաքոնի դեսպանին թէ Զին բնակող Ճաքոնցիներուն ընթացքը, որով չարթէ մը ի վեր սուտ լուրեր կը տարածեն, կրնայ ըլլալ որ Զինացիները գրգռուէ Եւրոպացիներուն դէմ։ Այդ պատճառով Զին իշխանը պահանջեր է Ճաքոնի դեսպանէն հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել՝ վերջ տալու համար այդ վիճակին։

— Հիմա որոշ կերպով յայտնի է թէ փետրուար 25ի գիշերուան հակառամարտին ասեն Ճաքոնական թորփիլանաւ մը խորտակուեր եւ ուրիշ մըն ալ ընկղմեր է։ Այս վերջինը ծովեզերք նետուեր է ալիքներէն։ Փետրուար 26ի ճակատամարտին մասնակցող Ճաքոնական նաւատորմիղը կը բաղկանար վեց զրահաւորներէ, 6 զրահապատ-յածուարակներէ, 4 յածուարակներէ, 2 լրտեսներէ եւ Թորփիլանաւերէ։ Անջատ խումբերու բաժնուած էին, սակայն միեւնոյն ատեն յարձակեցան ռուսական յածուարակներուն, նաւանգիստներու եւ երկու Թորփիլանաւերու վրայ։ Ռուսերուն կորուստն է երեք վիրաւոր։

— Թիէն-Զինի տեղական թերթ մը կ'ըսէ թէ Ճաքոնական վաթսուն հազար զինուորներ կէնդանի մէջ համախմբուած են եւ մատրութիւն ունին Մանչուրիա մտնելու։

— Լաօ-Եանկէն հետեւեալը կը հեռագրեն. — Ի -Բէու բնակող օտարականները կ'ըսեն թէ Ճաքոնական նաւատորմը բացարձակ հրամայ ստացած է մարտ 1ին յարձակելու Բորթ-Արթուրի վրայ։ Մուքդէնի արեւմտեան կողմը, Կուպանցայի եւ Սին-Մին-Թինի չրջանակին մէջ։ Չինական զինուորներուն համախմբումը կասկածելի հանգամանք մը ունի։ Ատանք կը զօրացնեն իրենց կայանները եւ ամրոցները։ Զինուորները կը բերեն։ Ժողովուրդին ընթացքը ամէն կողմ վատահաւթիւն չի ներշնչեր։ Շատ տեղեր բնակիչները չեն ուզեր իրենց բերքը վաճառել։

— Միլէնքօ զօրավարը, հեծեալ խազախներու զօրախումբով, Բազանեա ժամանեց։ Այսօր Իքեռանն կը սպասուի։ Թէ՛ զինուորները եւ թէ ձիերը լաւ վիճակի մէջ են։ Պարէնաւորումը ապահովուած է։ Ռուսերուն անցած տեղերուն քարէացի պաշտօնատարները կը փախչին եւ Ճաքոններուն իմաց կուտան Ռուսերուն մօտեցած ըլլալը։ Խազախներ գերուեցին Բորէյայի հիւսիսային կողմին հեռագրաթելերը։

— Ճաքոնցի սպայակոյտի հաղորդապետ Թոկաթցուզիրօ եւ հինգ ոստիկան-զինուորներ, որոնք Վի-Ճուի մէջ գերի բռնուած էին, Լաօ-Եանկ բերուեցան։ Լաօ-Եանկի մէջ սաստիկ ցուրտ կ'ըսէ եւ չատ ձիւն կը տեղայ։ Երկաթուղիին վրայ կատարեալ բարեկարգութիւն կը տիրէ։ Զինուորները քաջառոգի վիճակի մէջ անընդհատ կը ժամանեն։

Բեդերսպուրկ. — Օրլով Տավիտով իշխանը, Կարմիր Խաչին նուիրած մէկ միլիոն բուպլիէն զատ, 400,000 բուպլի ալ նուիրեց նաւատորմին պէտքերուն համար։ Մոսկուայի հին հաւատացեալները 28,000 բուպլի նուիրեցին Կարմիր Խաչին եւ 10,000 ալ նաւատորմին։ Մոսկուայի ազնուականութեան ակումբը 100,000 բուպլի նուիրեց նաւատորմին պէտքերուն համար։ Նաեւ 25,000 բուպլի Բուրքթթին զօրավարին տրամադրութեանը տակ դրաւ զինուորական հիւանդանոցներու բարեւքմանը համար։ 25,000 ալ՝ վիրաւորներու ընտանիքներուն իբրեւ նպաստ։

Բարիզ. — Մամուլի սէնիքային հանդանակութիւնը, ռուս բանակին վիրաւորներուն համար 345,635 ֆր.ի հասաւ։

Սոֆոնամա. — (Տէյլի Բրոնիկլի թղթակցէն)։ — Ագդեցիկ Ճաքոնցիի մը հետ տեսակցեցայ պատերազմին արդիւնքներուն վրայ։ Այդ անձը խօսաւանեցաւ թէ Ճաքոն դժուարին գործ մը սատնձնած է եւ թէ կրնայ ըլլալ որ Թիւի առաւելութեամբ ջախջախուի։ Ցարեց թէ Ճաքոնները պատրաստ են իրենց բաղդին համակերպելու՝ իբրեւ քաջարի Սամուրայներ։ Սամուրայները կը կազմէ Ճաքոնի երբեմնի պատերազմիկ դասակարգը, որուն կը վերաբերին հիմակուան նշանաւոր անձնաւորութիւնները եւ զօրավարները։ Այդ անձը ըսաւ թէ Ճաքոնցիները կը յուսան առանց դժուարութեան մէկ միլիոն զինուոր հանել եւ թէ Ռուսիա պիտի չկրնայ իրենց ընել ինչ որ Անգլիա ըրաւ հարաւային Ափրիկէի մէջ։ Ճաքոն երկիր գրաւել կամ պատերազմի տուգանք մը առնելու նպատակ չունի։ Միայն կ'ուզէ իր գոյութիւնը պաշտպանել, երբ զինուորներուն թիւը։ Եալու-Շի-Բէյի զօրքերէն հազար հոգի ե ունկ-Բինկ-Ֆուկը գտնուին։ Մա զօրավարին հրամանատարութեանը տակ 15,000 զինուորներ կան Զի-Լիի սահմանապուրին վրայ։

Իրքուցք. — Այս առաւ քանրինգ վակոններէ բաղկացած կառախումբ մը, ճամբաներու եւ հաղորդակցութեան նախարար Միլբով իշխանին ներկայութեամբը, ճամբայ ելաւ՝ Պայքալի սառոյցներուն վրայէն անցնելու համար։

Սեվաստոբոլ. — Վէրխովսքի դեր-ծովակալը որ նաւարամինը աչքէ անցընելու պաշտօն ունի, հոս ժամանեց։ Իսկոյն պիտի ձեռնարկէ նաւաձներու եւ սպասկոյտներուն քննութեանը։

Հոնկ-Քոնկ. — Մէհոմ փոխադրանաւը վ բնուեցաւ մարտ 13ին Սայկոնէն առնելու եւ Ռուսիա վերադարձնելու ռուսական վարեակ մարտանաւին նաւաղները։

Բորթ-Արթուր. — Բէքինէն առնուած լուրերու նայելով, Զին իշխանը ծանուցեր է Ճաքոնի դեսպանին թէ Զին բնակող Ճաքոնցիներուն ընթացքը, որով չարթէ մը ի վեր սուտ լուրեր կը տարածեն, կրնայ ըլլալ որ Զինացիները գրգռուէ Եւրոպացիներուն դէմ։ Այդ պատճառով Զին իշխանը պահանջեր է Ճաքոնի դեսպանէն հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել՝ վերջ տալու համար այդ վիճակին։

— Հիմա որոշ կերպով յայտնի է թէ փետրուար 25ի գիշերուան հակառամարտին ասեն Ճաքոնական թորփիլանաւ մը խորտակուեր եւ ուրիշ մըն ալ ընկղմեր է։ Այս վերջինը ծովեզերք նետուեր է ալիքներէն։ Փետրուար 26ի ճակատամարտին մասնակցող Ճաքոնական նաւատորմիղը կը բաղկանար վեց զրահաւորներէ, 6 զրահապատ-յածուարակներէ, 4 յածուարակներէ, 2 լրտեսներէ եւ Թորփիլանաւերէ։ Անջատ խումբերու բաժնուած էին, սակայն միեւնոյն ատեն յարձակեցան ռուսական յածուարակներուն, նաւանգիստներու եւ երկու Թորփիլանաւերու վրայ։ Ռուսերուն կորուստն է երեք վիրաւոր։

— Թիէն-Զինի տեղական թերթ մը կ'ըսէ թէ Ճաքոնական վաթսուն հազար զինուորներ կէնդանի մէջ համախմբուած են եւ մատրութիւն ունին Մանչուրիա մտնելու։

— Լաօ-Եանկէն հետեւեալը կը հեռագրեն. — Ի -Բէու բնակող օտարականները կ'ըսեն թէ Ճաքոնական նաւատորմը բացարձակ հրամայ ստացած է մարտ 1ին յարձակելու Բորթ-Արթուրի վրայ։ Մուքդէնի արեւմտեան կողմը, Կուպանցայի եւ Սին-Մին-Թինի չրջանակին մէջ։ Չինական զինուորներուն համախմբումը կասկածելի հանգամանք մը ունի։ Ատանք կը զօրացնեն իրենց կայանները եւ ամրոցները։ Զինուորները կը բերեն։ Ժողովուրդին ընթացքը ամէն կողմ վատահաւթիւն չի ներշնչեր։ Շատ տեղեր բնակիչները չեն ուզեր իրենց բերքը վաճառել։

— Միլէնքօ զօրավարը, հեծեալ խազախներու զօրախումբով, Բազանեա ժամանեց։ Այսօր Իքեռանն կը սպասուի։ Թէ՛ զինուորները եւ թէ ձիերը լաւ վիճակի մէջ են։ Պարէնաւորումը ապահովուած է։ Ռուսերուն անցած տեղերուն քարէացի պաշտօնատարները կը փախչին եւ Ճաքոններուն իմաց կուտան Ռուսերուն մօտեցած ըլլալը։ Խազախներ գերուեցին Բորէյայի հիւսիսային կողմին հեռագրաթելերը։

— Ճաքոնցի սպայակոյտի հաղորդապետ Թոկաթցուզիրօ եւ հինգ ոստիկան-զինուորներ, որոնք Վի-Ճուի մէջ գերի բռնուած էին, Լաօ-Եանկ բերուեցան։ Լաօ-Եանկի մէջ սաստիկ ցուրտ կ'ըսէ եւ չատ ձիւն կը տեղայ։ Երկաթուղիին վրայ կատարեալ բարեկարգութիւն կը տիրէ։ Զինուորները քաջառոգի վիճակի մէջ անընդհատ կը ժամանեն։

Բեդերսպուրկ. — Օրլով Տավիտով իշխանը, Կարմիր Խաչին նուիրած մէկ միլիոն բուպլիէն զատ, 400,000 բուպլի ալ նուիրեց նաւատորմին պէտքերուն համար։ Մոսկուայի հին հաւատացեալները 28,000 բուպլի նուիրեցին Կարմիր Խաչին եւ 10,000 ալ նաւատորմին։ Մոսկուայի ազնուականութեան ակումբը 100,000 բուպլի նուիրեց նաւատորմին պէտքերուն համար։ Նաեւ 25,000 բուպլի Բուրքթթին զօրավարին տրամադրութեանը տակ դրաւ զինուորական հիւանդանոցներու բարեւքմանը համար։ 25,000 ալ՝ վիրաւորներու ընտանիքներուն իբրեւ նպաստ։

Բարիզ. — Մամուլի սէնիքային հանդանակութիւնը, ռուս բանակին վիրաւորներուն համար 345,635 ֆր.ի հասաւ։

Սոֆոնամա. — (Տէյլի Բրոնիկլի թղթակցէն)։ — Ագդեցիկ Ճաքոնցիի մը հետ տեսակցեցայ պատերազմին արդիւնքներուն վրայ։ Այդ անձը խօսաւանեցաւ թէ Ճաքոն դժուարին գործ մը սատնձնած է եւ թէ կրնայ ըլլալ որ Թիւի առաւելութեամբ ջախջախուի։ Ցարեց թէ Ճաքոնները պատրաստ են իրենց բաղդին համակերպելու՝ իբրեւ քաջարի Սամուրայներ։ Սամուրայները կը կազմէ Ճաքոնի երբեմնի պատերազմիկ դասակարգը, որուն կը վերաբերին հիմակուան նշանաւոր անձնաւորութիւնները եւ զօրավարները։ Այդ անձը ըսաւ թէ Ճաքոնցիները կը յուսան առանց դժուարութեան մէկ միլիոն զինուոր հանել եւ թէ Ռուսիա պիտի չկրնայ իրենց ընել ինչ որ Անգլիա ըրաւ հարաւային Ափրիկէի մէջ։ Ճաքոն երկիր գրաւել կամ պատերազմի տուգանք մը առնելու նպատակ չունի։ Միայն կ'ուզէ իր գոյութիւնը պաշտպանել, երբ զինուորներուն թիւը։ Եալու-Շի-Բէյի զօրքերէն հազար հոգի ե ունկ-Բինկ-Ֆուկը գտնուին։ Մա զօրավարին հրամանատարութեանը տակ 15,000 զինուորներ կան Զի-Լիի սահմանապուրին վրայ։

Իրքուցք. — Այս առաւ քանրինգ վակոններէ բաղկացած կառախումբ մը, ճամբաներու եւ հաղորդակցութեան նախարար Միլբով իշխանին ներկայութեամբը, ճամբայ ելաւ՝ Պայքալի սառոյցներուն վրայէն անցնելու համար։

Սեվաստոբոլ. — Վէրխովսքի դեր-ծովակալը որ նաւարամինը աչքէ անցընելու պաշտօն ունի, հոս ժամանեց։ Իսկոյն պիտի ձեռնարկէ նաւաձներու եւ սպասկոյտներուն քննութեանը։

Հոնկ-Քոնկ. — Մէհոմ փոխադրանաւը վ բնուեցաւ մարտ 13ին Սայկոնէն առնելու եւ Ռուսիա վերադարձնելու ռուսական վարեակ մարտանաւին նաւաղները։

Բորթ-Արթուր. — Բէքինէն առնուած լուրերու նայելով, Զին իշխանը ծանուցեր է Ճաքոնի դեսպանին թէ Զին բնակող Ճաքոնցիներուն ընթացքը, որով չարթէ մը ի վեր սուտ լուրեր կը տարածեն, կրնայ ըլլալ որ Զինացիները գրգռուէ Եւրոպացիներուն դէմ։ Այդ պատճառով Զին իշխանը պահանջեր է Ճաքոնի դեսպանէն հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել՝ վերջ տալու համար այդ վիճակին։

— Հիմա որոշ կերպով յայտնի է թէ փետրուար 25ի գիշերուան հակառամարտին ասեն Ճաքոնական թորփիլանաւ մը խորտակուեր եւ ուրիշ մըն ալ ընկղմեր է։ Այս վերջինը ծովեզերք նետուեր է ալիքներէն։ Փետրուար 26ի ճակատամարտին մասնակցող Ճաքոնական նաւատորմիղը կը բաղկանար վեց զրահաւորներէ, 6 զրահապատ-յածուարակներէ, 4 յածուարակներէ, 2 լրտեսներէ եւ Թորփիլանաւերէ։ Անջատ խումբեր

վան զի կայս. այդ չնորհը արժանի վարձաւորութիւն մըն է Պ. Տըֆէի մեծ կարողութիւնը ու փորձառութիւնը, որով Թուրքիոյ սեղանաւորական ամէնէն առաջնակարգ ու կարեւոր հաստատութիւնը հետզհետէ աւելի եւս զարգացեալ ու փայլուն վիճակ մը կը ստանայ։ Հեռաւորապէս կը փութանք մեր անկեղծ չնորհաւորութիւնները մատուցանել Օսմ. Պանքային ընդհանուր անօրէնին։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Ինչպէս յայտնի է, ամերիկեան Բրամ նաւագործարանին յանձնարարուած Ապոս-իլ-Մէնիֆս յածուորակը մարտի սկիզբները օսմ. կառավարութեան պիտի յանձնուի։ Ասոր նը կատարմամբ կատարելիք փորձերը եթէ գոհացուցիչ արդիւնք մը ունենան, դարձեալ նոյն նաւագործարանին երկու զրահապատ-յածուորակներ ալ պիտի յանձնարարուին վերջին դրութեամբ։

ՏԷՏԷ ԱՂԱՃԻ մէջ մեռած զինուորական հրամանատար Հասան Ֆոմիզ փաշայի ընտանիքը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, կ. Պոլիս պիտի ղրկուի։

ՄԷՐՍԻՆԻ չուկային հրդեհը սկսած է Ատալեացի Հաճի Եանիի մանիֆաթուրայի խանութէն։ Իւցամ կ'ինամայ թէ քննութիւն կատարելով հաստատուեր է թէ այդ խանութը 550 օսկիի ապահովագրած է եւ թէ Եանի հինգ հարիւր օսկիի չափ պարտք ունի հրապարակին, ուրկէ կը կասկածուի թէ հրդեհը դիտմամբ ձգուած է։ Նոյն իրիկունը Եանի խանութը գոցելէն ու երթալէն քանի վայրկեան առաջը սկսեր է հրդեհը։ Հեռաւորապէս քընննութեան սեղեկագիրը յանձնուած է դատական պաշտօնեաներուն։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պարիրարքը, երէկ, Մեծ-Եպարքոսին տպարանը երթալով տեսակցեցաւ Ն. Բարձրութեան հետ։

ԱԻՍՏՐՈՒՈՑ դեսպան Պառոն ֆոն Բալիւէ, առջի օրը, այցելութիւն տուաւ Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվի։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը ծանոյց ամէն կողմ որ մարտի ա՛իզբէն սկսարարհամարի հետ կատարուի նաեւ ընտանի անասուններու արձանագրութիւնը։

ՊԱՌՈՆ ՖՈՆ ՌԻՄԷՆ Աւստրիոյ դեսպանատան խորհրդականը, որ Պուէնոս-Այրէսի դեսպան կարգուած է, երէկ իրիկուն Վիէննա ուղեւորեցաւ։ Պառոն ֆոն Բալիւէ եւ դեսպանատան պաշտօնեաները Սիրքէճիի կայարանը երթալով ողջերթի մաղթեցին։

ՋԻՒՆ.— Առջի իրիկունը Զորլուի մէջ չատ ձիւն տեղացեր է։ Սակէ առաջ եկած էր նոյն իրիկուը կ. Պոլսոյ մէջ զգացուած ցուրտը։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Խորհուրդը որոշեց որ Հիճազէն Միլլերկրական վերադարձող եւ օսմանեան ազգանունը երթալիք ուխտաւորները 48 ժամուան հսկողութեան եւ խիստ ապանեխման պիտի ենթարկուին՝ Պէրութի, Բլազամէնի եւ կամ ափրիկեան Տրիպոլսոյ մաքրանոցներուն մէջ։ Այդ ուխտաւորներէն անանց որ կ. Պոլիս եւ կամ Մարմարայի ու Սեւ Ծովի օսմ. նաւահանգիստները պիտի ուղեւորին, բժշկական քննութեան մը եւս պիտի ենթարկուին Տարտանէլէն անցնելու ատեն։ Ռուսական ուխտաւորներ ունեցող եւ ռուսական նաւահանգիստներ երթալիք նաւերը պիտի կրնան այդ ուխտաւորները օսմ. նաւահանգիստները ցամաք հանել, պայմանով որ վերադրեալ առողջապահական միջոցներուն ենթարկուած ըլլան՝ այսինքն 48 ժամուան հսկողութիւն եւ խիստ ապանեխում վերադրեալ երեք մաքրանոցներուն մէջ։ Ինչպէս նաեւ բժշկական քննութիւն տարտանէլի մէջ։ Այդ միջոցներուն ենթարկուիլ չուզող ռուսական ուխտաւորները պիտի կրնան նեղացուցիչ անցնիլ առանց ցամաքի հետ յարաբերութեան մանելու, եւ ուղղակի ռուսական նաւահանգիստներ երթալ։ Այդ չոգենաւերը պիտի կրնան, հսկողութեան տակ, պարենաւորուիլ Պէրութի, Բլազամէնի ու Դալաքի մէջ։

ՄԷԲԻԼԷՆ կը հեռագրեն թէ ուխտաւորները հետզհետէ ճիտաւ կ'իջնեն, իրենց տեղերը վերադառնալու համար։

Ա. ՋՕՐԱԲԱԺԻՆ հրամանատար Սատէտային փաշա որ քանի մը օրէ ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով երէկ ներկայ գտնուեցաւ Սէլամլըքի արարողութեան։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ իտալական առեւտրական տնեսակին 1903 տարեշրջանի տեղեկագրէն կ'երեւայ որ իտալական վաճառականութիւնը Թուրքիոյ մէջ իր կարեւորութիւնը չի կորսնցներ։ Ընդհակառակը՝ մէկ քանի նիւթերու վրայ յաւելում մը տեսնուած է, ինչպէս ծծումբ, լուցկի, պարան, հիւսուած եւ ուրիշ բամպակեղէն նիւթեր, մետաքս թելեր, կերպասներ, որոնցմէ անցեալ տարուանին կրկինը ներածում եղած է։ Յաւելում եղած է նաեւ մարմարի, փերեզակի ապրանքներու, սնուցիչ խմբեղէններու, նարնջի եւ կիտրոնի ենն։ Ներածման վրայ։ Օսմ. ապրանքներու՝ Իտալիա արտածման մէջ եւս յաւելում եղած է, տերեւ ծխախոտի, մետաքսի, բժշկի, մետաքսի կտորեանքներու, որդան, այլեւայլ հունտերու, չոր բանջարեղէններու, պանիրի ենի վրայ։ Ասոնց հակառակ չատ պզտիկ նուազում մը կայ մանածի, գործուած մորթի, հիւսուածի, կանեփի, կտաւատի, բուրդէ հիւսուածներու, թուղթի, ձէթի, բրինձի, աղած ձուկերու ենն։ Ներածման մէջ։ Փայտի, կաւի, խոզակի, իւղատ հունտերուը ամէն տեսակի պտուղներու, ենն։՝ Թուրքիոյէն Իտալիա արտածման մէջ ալ նուազում մը կայ։

ԴՈՒԼԷԳԱՐՈՒԻ անգլիական նորակոյոց հիւանդանոցին մէջ, առջի գիշերը։ Լեռուցիչ գործիքը փոքրուելու ատեն խաղալիկները պայթեցան, բայց արկած մը չպատահեցաւ։

ՇԻՐՔԷԹԻ 40 թիւ չոգենաւը, երէկ 5ին, Դանիելիի նաւամատոյցին մօտենալու պահուն, եաւ։ի կողմէն զարնուեցաւ չարժուն նաւամատոյցին, որով չոգենաւին եաւ։ի կողմը քիչ մը վնասուեցաւ, բայց կրցաւ ճամբան շարունակել։

ԲԱՆԿԱԼԷԹԻ պաղատոյին վրայ երէկ իրիկուն, Լէանտրոս անունով մարդ մը տանիքէն ինկաւ մեռաւ։ Դիակը գտնուած փոքրիկ պայուսակը։ Ոստիկանները հասնելով այդ մարդը ձերբակալեցին եւ պայուսակը, որ տասնչինգ օսկի եւայն կը պարունակէր, տիրոջը յանձնեցին։

ԹԱՀՏԱ ԳԱԼԷԻ Փ.փազոյլը խանին մէջ գէս կաղապարդ Բենիամին, 20 տարեկան, անգործութենէ յուսահատելով «ասիտ սիւֆիրիք» խմեց կեանքին վերջ տալու համար, սակայն ցաւին չը դիմանալով օգնա պոռաց։ Իսկոյն հարկ եղած դարմանները եղան, բայց կեանքը վտանգի մէջ ըլլալով հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՆՈՐ ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՑ ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷՆ.— Շիրքէթի Խայրիէն նոր ժամանակացոյց մը հրատարակեց որ յառաջիկայ երկուշաբթիէն պիտի գործադրուի եւ զոր պիտի հրատարակենք մեր Դ. էջին մէջ։ Ընդհանուր գաղափար մը տալու համար այդ ժամանակացոյցին վերաբերեալ, ըսենք թէ Բուլգարիի եղերքէն առաջին չոգենաւերը պիտի մեկնին՝ Եէնիմահալլէէն առաւօտեան ժամը 12ին մինչեւ Էմիրկէն հանդիպելով։ եւ Պէպէքէն ալ դարձեալ ժամը 12ին մինչեւ Պէյլիքթաշ հանդիպելով։ Անատոլիի եղերքէն ալ Պէյքոզէն ժամ 12ին մինչեւ Դանիելի եւ Անատոլը Հիսարէն ալ ժամ 12ին մինչեւ Գալգունճըքը եւ անկէ Պէյլիքթաշ։ Մակիւտարի առաջին չոգենաւն ալ ժամ 12ին պիտի մեկնի, Գալգունճըքը ալ հանդիպելով։ Իրիկուան կամուրջէն մեկնող չոգենաւերու ժամանակացոյցն ալ գրեթէ միեւնոյն է։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Մէսիրի մէջ (Սաքսոնիա) գանուող ՖԼՈՏ ԹՐՈՒՄԷՐ գործարանին համբաւաւոր դաշնակները ծախող վաճառատունը փոխադրուած է, Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 197, Ռուսական դրօսարանին դիմաց։ 1—5

Տե՛ս չորրորդ երես ԲՐԻՆԴԱՆԻ մեծ վաճառատան ծանուցումը։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վերջին թղթաթերով առնուած լուրերու նայելով, Սրուստղէմի հայ ուխտաւորներուն թիւը հասեր է 350ի։

— Ս. Պարիրարք Հօր կողմէ Տ. Մուշեղ եւ Տ. Բարգէն Ծ. վարդապետները ներկայ գտնուեցան երէկ Հ. Բառնաբաս Ծ. վրդ. Սամանճեանի յուղարկաւորութեան որ կատարուեցաւ Ս. Յովհան Ոսկերերան եկեղեցին՝ նախագահութեամբ Տ. Պողոս Էմմանուէլեան Ս. Պարիրարքին։ Մեր եկեղեցականներէն ներկայ էր նաեւ Տ. Յովհաննէս Ա. քահանայ Մկրեան։

— Տրապիզոնի Բաղ. ժողովը կը գրէ Պարիրարքարան թէ լրագիրներէ տեղեկանալով որ Տ. Եղնիկ վրդ. Պապեանի արարքները քննելու համար քննիչ մը պիտի ղրկուի, դիտել կու տայ թէ Տրապիզոնի թեմը արդէն հրատարեցուցած ըլլալով Եղնիկ վրդ.ը, փոխանորդ վարդապետ մը պէտք է ղրկուի, աւելցնելով որ եթէ ղրկուելիք քննիչը իր քարոզիչ կամ իրը փոխանորդ պիտի մնայ Տրապիզոն, ըսելիք չունին, եւ ոչ օգ կը խուսափի քննութենէն։ իսկ եթէ ղրկուելիք անձը միայն իրը քննիչ պիտի երթայ, օգտակար չի կրնար ըլլալ Վիճակին։ Բաղ. ժողովը այս տարիւ նորէն կրկներ է որ առաջնորդարանի սենեակին մէջ փակուած տոհարները ցարդ չեն յանձնուած իրեն եւ թէ չի կրնար գործել առանց այդ տօմարներուն. սակայն խնդրեր է որ այդ տօմարները անպատճառ յանձնուին Դաւառային Վարչութեան, պա թէ ոչ պիտի ստիպուին բանալ դուռները եւ տօմարները առնել։

— Սոֆիայի մէջ կազմուած առաջնորդական գործոց յանձնաժողովը, որուն կը նախագահէ Տ. Օհան Ա. քահանայ Մանդակեան, նամակ մը գրելով Պարիրարքարան, տեղեկութիւններ կը հաղորդէ վիճակային գործերու վրայ եւ կը խնդրէ փութով կարգադրութիւն մը իրենց առաջնորդական խնդրոյն։ Վառնայի Թաղ. Խորհրդը հրաժարած է եւ նոր ընտրութիւն տեղի պիտի ունենայ փետրուար 22ին։ Ռուսաստանի մէջ ալ Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութեամբ կը զբաղին, ուր նոյնպէս տեղական վէճեր կան։ Ֆիլիպէ, Պուրկաս, Շումլա, Տոպրիճ, Սոֆիա ալ Թաղային մարմիններու կազմակերպութեան պէտք կայ։ Յանձնաժողովոյ նախագահ Մանդակեանի Ա. քահանայ վերջին օրերս դարձեալ ի դիմաց յանձնաժողովոյ այցելութիւն տուեր է օսմանեան գոմիսէր Վահմ. Ալի Տէրբուլա պէյի, եւ տեսակցեր է առաջնորդական խնդրոյն նկատմամբ։

— Գասպէրմանդիէն Պատր. փոխանորդ Տ. Գրիգորիս Վ. Պալաքեան կը գրէ Պարիրարքարան թէ Վիճակին թեմերը առանց քահանայի կը մնան, հետեւաբար կը խընդրէ որ մէկ քանի քահանայ ղրկուի եւ կամ հրահանգ արուի մէկ քանի քահանայ ձեռնադրել տալու։ Տ. Գրիգորիս Վ. կը յայտնէ թէ Պոլու եւ չորկայքը թէեւ իրենց քահանաները ունին, սակայն Գասպէրմանդիի Վիճակին մէջ 1000 տունէ աւելի ժողովուրդ առանց քահանայի կը մնան եւ զուրկ կը դանուին կրօնական մխիթարութենէն։

— Աղթամարէն գրուած է Պարիրարքարան թէ Նարեկայ վանքը քայքայման վիճակին հասած ըլլալով, այդ դարաւոր մենաստանին նորոգութիւնը անհրաժեշտ է։ Այդ նորոգութիւնը գլուխ հանելու համար բարերարի մը նպաստին եւ ձեռնտուութեան պէտքը կը զգացնեն։

— Պէշիքթաշի Թաղ. Խորհուրդը փոփաք լայանած է որ փոխանակ Տ. Եղնիկ Վ. Պապեանի, յառաջիկայ տօնական օրերու առթիւ Տ. Մեսրոպ արքեպիսկ. Սուքիասեան պատուակալ քարոզիչ նշանակուի նոյն Թաղին։

— Բեղերպարէրի մէջ հրատարակուող Պեհրճի լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Ռուսիոյ հայ եկեղեցիներու կալուածոց վարչութիւնը քանոնիկ անկողնիով շրջուն հիւանդանոց մը շինել տուած է ռուսական պատերազմին առթիւ։ Այս շրջուն հիւանդանոցը արդէն իսկ ղրկուած է Մայրագոյն Արեւելք։

— Կիւմիւլճինէէն կը գրեն մեզ թուր. 20 թուով.— «Տեղւոյս հոգեւոր հովիւ Տ. Արսէն քահանայ Խաչատեան, վերջերս իր հրաժարականը տալով, մեկնեցաւ ծընընդավայրը, որուն կարօտը կը քաշէր չատ տարիներէ ի վեր։ Թաղ. Խորհուրդի տեղեկագրին վրայ՝ Վիճակիս Իսրէնէի Առաջնորդ, տեղապահ Տ. Արսէն քահանայ Դերձակեան, եկեղեցին փակ չմնալու համար, հաճեցաւ առժամապահ ղրկել հոս, մեր նախկին սիրելի Տէր Ներսէս հայրը, որուն անակնկալ ժամանումը ամէնուս սրտերը ուրախութեամբ լցուց։ Տ. Ներսէս հայրը, Կիւմիւլճինէէն մեկնելէն ի վեր Էսիրնէէ կը պաշտօնավարէ եւ իր հեզահամբոյր բնաւորութեամբ եւ օրինակելի վարք ու բարքովը ամէնուն սիրելին դարձած է, մանաւանդ ուսման ու զարգացման հետամուտ ըլլալով։ Էսիրնէցիք բարերաշէտ են Տ. Ներսէսի նման տիպար քահանայ մը ունենալուն համար։ Թէեւ տեղւոյս երեւելիները չատ ալ խանացան զինքը նորէն հոս վար դնել, բայց անկարելի եղաւ, քանի որ իր ժողովրդէն գոհ է եւ փոխադարձաբար։ Այժմ Պարիրարքարանէն ղրկուած Տ. Արսէն հայրը կը մնայ մեզ, իբր հոգեւոր հովիւ տեղւոյս Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին։»

— Ուսումնական Խորհուրդը երէկ իր սովորական նիստը կազմեց Դալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։ Առաջադրէն Տ. Ծուսիկ Վ. Էսմէրեան գրով մը կը յայտնէր թէ տարրական նախակրթարաններու մէջին ընթացքի ուսանողաց համար «Առանին անտեսութեան» եւ «Առանին առողջապահութեան» երկու գիրքեր պատրաստած է եւ անոնց ձեռագիրը ղրկելով կը խնդրէր վաւերացնել՝ իրը դասագիրք գործածելու համար վարժարանաց մէջ։ Խորհուրդը որոշեց ըստ կանոնի քննութեան ենթարկել այս երկու աշխատութիւնները եւ արդեանցը համաձայն անօրինել պարտ ու պատշաճ։ Պանարմոյի առաջ. տեղապահ Տ. Թաթուլ Ծ. Վ. տակէ առաջ հաղորդած էր թէ Վիճակին ազգ. վարժարանաց ուսուցիչ եւ միանգամայն տեսուչ կարգած է Յովհաննէս էֆ. Շուպաղեանը եւ Խորհուրդը այս կարգադրութիւնը համաձայն դատած էր Կաղմական Կանոնագրքին 42դ յօդուածին արամադրութեանց, նշանակելով սակայն անոր ուսուցչական վկայականին պէտքը։ Տ. Թաթուլ Վ.այս անգամ գրով մը ղրկած էր Շուպաղեանի էֆ.ի 1894ին Պէրպէրեան վարժարանէ ընծացուարքի վկայականը, որով կը վկայուէր թէ լիովին էֆ.ն միշտ իր վարքովը, աշխատասիրութեամբ եւ յառաջդիմութեամբը գոհացուցած է թէ՛ անօրինութիւնը եւ թէ ուսուցչական մարմինը եւ իբրեւ ընտրելագոյն տակերտ ամէն տարի առաջին մրցանակներն ստացած է յետ փայլուն քննութեանց։ Այսպէս առաջ. տեղապահը կը հաղորդէր լիովին ուսուցչին 1894էն ի վեր ազգ. զանազան վարժարանաց մէջ ունեցած բարւոք պաշտօնավարութեանց վկայականները։ Խորհուրդը այս քոլոր գրութիւնները ուշադրութեան առնելէ ետքը լսեց նաեւ իր անդամակիցներէն ոմանց լիովին ուսուցչին բարեմասնութեանց եւ ձեռնհասութեանը մասին տուած վկայութիւնները եւ ուժգնօրէն դատեց տալ ուսուցչական վկայականը։ Խորհուրդը զբաղեցաւ նաեւ Թաղային վարժարանաց ոմանց վերաբերեալ վարչական խնդիրներով, ինչպէս նաեւ քննութեան ենթարկուած երկասիրութեանց մէկ քանի տեղեկագիրներով։

— Ինչպէս ծանուցինք երէկուան պաշտօնականներուն մէջ, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է առաջին կարգի Շէֆգաթի պատուանշանը չնորհել Անձնական Դանձուն նախարար Վահմ. Սաքդ Յովհաննէս էֆ.ի դստեր՝ Տիկին Ժիւէրիի։ կայս. այս բարձր ու պատուաբեր դնահատումը բերկրութեամբ յիշատակելով մեր անկեղծ չնորհաւորութիւնները կը յայտնենք Տիկին Ժիւէրիի եւ իր Վահմ. հօր։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

(Շար. երեկի թիւեն եւ վերջ.)

Վահմ. Աբրահամ փաշա Բարթոր ըստ իր բարի սովորութեան 10 զամբիւղ (315 քգ.) եգիպտական բրինձ, Յարութիւն էֆ. Շեբերեան ըստ իր բարի սովորութեան կաղանդի առթիւ 60 քգ. սիմիթ, Բարեսէր Ոմն ըստ իր բարի սովորութեան 95 քգ. չամիչ՝ 117 քգ. Թուղ եւ 1680 հատ նարինջ, Տարէնտէլի Բարեսէր աղջիներէ 108 քգ. պուլկուր՝ 61 քգ. կորկոտ եւ 24 քգ. լուբիա սիսեռ եւ բակլա, Բերոզբէ էֆ. Գուլյամեան ի Պոլսոյ ըստ իր բարի սովորութեան 35 անուշ (753 քգ. ոսմա., Օրիորդ Նուարդ Դ. Օվանեսեան՝ ի յիշատակ վաղամեռիկ քրոջ Օրիորդ Հայկանուշի՝ 200 նարինջ եւ 100 մանարին, Նազարէթ էֆ. Մուրատեան 100 հատ գէս Համիտիէ, Տիկին Բիկմալեան՝ 1 հատ խոսիրլ սեհիա եւ 4 միներ. Տեարք՝ Եավրուեան Իսագուլեան իրենց բարի սովորութեան համաձայն՝ 30 քգ. Թել, Տիկին Արիզնաղ Ծ. Դարամանեան՝ 6 հատ չապիկ դարաց, Տիկին Տիրուէի Մ. Ասատուրեան՝ 1 զոյգ Թիւլ վարագոյր, Տիկին Կիւլիզար Ծ. Մելէմէրեան՝ 1 հատ ոչխար, Տիկին Սիմա Գալուստեան՝ 1 հատ ոչխար, Ծակոր էֆ. Դարամանեան՝ 2 ոչխար եւ 1 պարկ բրինձ, Սանակ էֆ. Գելճեան՝ 1 ոչխար եւ 100 քիլօ հաց, Բարեսէր Ոմն՝ 1 ոչխար, բարեսէր Ոմն՝ 11 քգ. միս եւ 5½ քգ. բրինձ, բարեսէր Ոմն՝ 2 ծրար ամերիքան, բարեսէր Տիկին մը՝ 200 տրամ ձէթ եւ 16 հատ սպրամէթի, բարեսէր Ոմն՝ 1 կրօցա կօշկի ներկ, Զէնոբ էֆ. Զ. Մատիրոսեան՝ 210 կտոր գործածուած գրեանք ի յիշատակ իր հանգուցեալ ծնողաց, կարապետ էֆ. Աբգարեան՝ 1 հատ ոչխ, դեղավաճառ Արսլանեան Լիմրէզեան՝ Հիւանդանոցիս տարբալուծական ոչխատանոցի համար՝ 25 կրամ պրամ, մրեսի Մարկաս աղա Խաչերեան Զօրլուլցի՝ 140 քգ. բաթաթէս, Թաղէաս աղա Տիմանեան կօշկակար՝ 4 զոյգ բանթուֆ։

Դեկտեմբեր ամսոյ մէջ սիկառի թղթի հասոյթն եղած 3050 ղրշ.։

Հոգաբարձութիւնն չնորհակալութիւն կը յայտնէ Աստուածայէ Վ. Թաշճեան էֆէնտիի որ ըստ իր բարի սովորութեան անցեալ դեկտեմբեր ամսոյ մէջ քանիցս այցելելով Հիւանդանոցս անձնուիրաբար դարմանած է պատուարիները։

Հոգաբարձութիւնն չնորհակալութիւն կը յայտնէ մասնաւորապէս Հիւանդանոցիս Տիկնանց Պատասխանատու Խնամակալութեան ազնիւ անդամուհիներց որք Տարեգլխոյ առթիւ ընդհանուր օրոց բաժնելու համար հետեւեալ նաւէրները հանգանակած են՝

Պ. Ալպէր Բալթ (Պոն Մարշէ) 27 կտոր խաղալիկներ, Մ. ժ. Պ.՝ 3 ոսկի արժանութեամբ դանազան առարկաներ Մ. Բիկմալեան՝ 4 կտոր նուէրներ, Սոսիէթէ Բօ-Օրերոթիվ՝ 8 տուփ ճերմակ պահարան, 4 տուփ պահարանով թուղթ, 2 հատ կարկին, 4 հատ գրչակալ ծոլով, 6 բաքէթ բարիէ էկոմէ, Սերվիչեան էֆ. տպարանատան 313 հատ գեղագրութեան տետրակ, բարեսէր Տիկին մը՝ 1ու կէս ոսկի արժանութեամբ դպրաց պիտոյք, ժ. Մարկոսեան էֆ.՝ 15 ծրար ժապաւէն, Պ. Նեվրուզ էֆ.՝ 6 ծրար թարլաթան, Կ. Խաչատանեան էֆ.՝ 2 տուզ. ներկի տուկ եւ 1 տուզ. կարկին, Մաթէոսեան էֆէնտի՝ 20 հատ աճէնտա, Մկրտիչ էֆ. Թոգաթլեան՝ 300 հատ կարկանդակ, Եղբարք Հաճի Մարիմ՝ 10 քգ. չաքարեղէն, 4 քգ. պիսքիւիթ 100 հատ կարկանդակ, 50 տուփ չոքոլա, բարեսէր Տիկին մը՝ 17 զոյգ գուլպա, Բագարեան եղբարք՝ 1 հատ արծաթ մանոց, Տիկին Դ. Զօհրապ՝ խաղալիկներ։

Հոգաբարձութիւնն չնորհակալութիւն կը յայտնէ հետեւեալ ստիրիլ արհեստաւորաց որք իրենց բարի սովորութեան համաձայն անցեալ դեկտ. ամսոյ մէջ այցելելով Հիւանդանոցն անձնուիրաբար ծիլած են պատսպարիչները։

Թոր գաբուէն՝ Դարեգին աղա Թոդաբլեան, Պալթէն՝ Դէորգ աղա Թոբեան, Պանէլ գաբուէն՝ Ներսէս աղա Յարութիւնեան, Սեփան աղա Թոփճեան, Պալի փալայէն՝ Արմենակ աղա, Գումգաբուէն՝ Նիքոլի աղա Եանի, Աղաճան աղա, Մանմուտ փալայէն՝ Պետրոս աղա Յովհաննէսեան, Բերայէն՝ Մ. Դանիկի աղա Ց. Քիւլէճեան եւ Սամաթիայէն՝ Մ. Համբար աղա Հալէպլեան, Համբար աղա Յարութիւնեան։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան

Ատենադպիր Վ. Ատենապետ

Դ. Մ. ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԵԱՆ Դ. Խ. ԷՎՐԻՆԵԱՆ

ԹՍՏԵՐԱԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

Վաղը՝ կիրակի՝ տեղի կ'ունենայ ի Նըպատ Պ. Երուանդ Թօլատեանի եւ Տ. եւ Տիկին Էլմասեանի կազմակերպուած ցերեկոյթը, Թէպէ-Պալէի Թաղպուեանական Թատրոնին մէջ, օսմ. կատակերգակ զաւեշտախաղին կողմէ, առաջնորդութեամբ Պ. Մ. Զափրասի։ Ներկայացուելիք խաղերն են, ինչպէս արդէն ծանուցինք, ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԹՄԱՆ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐԸ, վասվիլ 3 արարածով՝ Ալեքս. Պիսանի, եւ ԱՆՀԱՄԱԶԱՏՐ, գօմէտի-տրամ 3 արարածով՝ Ա. Տէլբիի։

Ներկայացումը պիտի սկսի ցօրեկուան ժամ 3ին 7 ուկէսին։

ԱԶԴ

Պարիզակցի եւ Պարիզակ այցելող հիւրերը Թաղ դիմեն ազգ. շէնքին ներքեւ, Գարթայլի մանալէպեի Պեարբասարաղային խանութը, ուր պիտի գտնեն տարբերակամ կերակուրներու եւ տնուշեղէններու պէսպիսութիւն մը։ 2—2

ՏՈՌԹ. Ս. ԹԷՐԶԵԱՆ

Շատ տարիներ յաջողութեամբ ծրշկութիւն ըրած եւ մեծ փորձառութիւն ստացած ըլլալով այս անդամ Իզմիր հաստատուած է։ Կը ընակի Հայոց Թաղին մէջ, մեծ փողոց, Թիւ 43 տունը։ Խնամքով կը դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ եւ կը կատարէ վիրաբուժութիւն ու մանկաբարձական գործողութիւններ։ Ամէն օր ծրիպէս կը դարմանէ աղքատները, ինչպէս նաեւ ուրբաթ կէսօրէն վերջ դիմող բոլոր հիւանդները։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՆ ԶԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆԻՆՈՒԼ)

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 3 մարտ.— Մասդ աղբիւրէ առնուած լուրերու նայելով, Մանչուրիոյ երկաթուղին տեղ մը քանդուեր է եւ թէ Մինկուրթալի (Մանչուրիա) եւ Վլատիվոստոքի մէջտեղը հեռագրական թելը կտրուած է։

— Թոքիոյէն կը հեռագրեն Ռիթէրի թէ Ռուսները Ան-Զուի եւ Եէնկ-Բինկի մէջ հեռագրական կայանները գրաւեր են. նաեւ կառավարիչը ձերբակալեր եւ զրաթիւնները գրաւեր են։

— Ռուսերուն ընդհանուր այժերը Լիաօ-Եանկի մօտ համախմբուած են։

— Կը կարծուի թէ Ռուսները Եալուն պաշտպանութեան դիծի մը պիտի վերածեն ճապոնեներու յառաջխաղացութեան դէմ։

— Ռիւթէր կը ծանուցանէ թէ անդլիական 450 զինուորներ չաթաթ որը ճամբայ պիտի ելլեն՝ Հանկ-Բանկի ու Մինկուրթալի պահակներուն վրայ իբրեւ յաւելում։ Մալթա կղզիին զինուորներուն թիւն ալ պիտի աւելնայ, որպէս զի, ինչպէս կը կարծուի, երբ պէտք ըլլայ, պատրաստ զինուորներ գտնուին Զին ղրկուելու համար։

ՇԱՆԿԱՑ.— Ճապոնները ալ եւս Զէմալբօ զինուոր ցամաք չեն հաներ։ Կը կարծուի թէ Ճանամ-Ֆոյի նաւահանգիստը, ուր քանի մը օրէ ի վեր առայցները հալած են, ճապոնական զինուորներու ցամաք ելլելու կեդրոնը եղած է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թոքիոյէն կը հեռագրեն Տեյլի Քրոնիքիլի թէ հազար հինգ հարիւր Ռուսեր անցեր են Թասմէն գեաը՝ Հորոնէնկի մօտ (քարէական սահմանագլուխին արեւելեան կողմը)։

ԳԱՀԻՐԻ.— Կառավարութիւնը որոշեց թող չտալ որ Սիւէզի ջրանցքէն անցնին պատերազմիկներու կատարած գրաւումները։

ԲՈՌ-ՍԱՅԻՏ.— Ռուսական հինգ թարիլոնաւեր հոս ժամանեցին։

— Ռուս նաւարարները, վաղը, Բաթքա կ'ուղեւորին։ Թարիլոնաւերը Ալժէ պիտի մնան։ Նաւարարները Միջերկրականի մէջ պիտի սպասէ Պալթիկի նաւատորմին ժամանմանը։

ՊԷՐԼԻՆ.— Կը ծանուցուի թէ կ. Պոլսոյ գերմանական դեսպանատան խորհրդական Պառոն ֆոն Վանկէնհայմ Մէջիտիէի արտասահման պատուիրակ եւ լիազօր դեսպան պիտի կարգուի, փոխանակ Պառոն ֆոն Հէյտէնկի։

ՀԱՆՈՎԷՐ.— Վալէրդէ մարէշալը ծանրապէս հիւանդ է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Խաւարա Թագաւորին առողջական վիճակը բարւոքեցաւ։

ԲԱՐԻԶ.— Ընդհանուր դատախազը իր ամբաստանագրին ընթերցումը շարունակելով ցոյց տուաւ ծանօթ պարտքային մէջ Տրէյֆիւսի դէմ եղած բոլոր ամբաստանութեանց ունայնութիւնը։ Խօսքը տարարելով, ըսաւ թէ իր պաշտօնը կատարած է առանց կիրքի եւ առանց տրկարութեան, թէ նենգաւոր գրութիւններէ հաւատք գայացուցած է որ Տրէյֆիւս անմեղ է եւ թէ անհրաժեշտ է վերքանել անոր դատը։ Դատավարութիւնը վաղը պիտի սկսի։

ԲԵՐԼԻՆ.— Աղատական կուսակցութեան մէկ գումարումին մէջ որ այս իրիկուն տեղի ունեցաւ, նախարարապետ Թիցա կոմսը պէտք ցոյց տուաւ արտասովոր միջոցներու դիմել՝ սոցիալական օրինագիծերուն քննարկութեան համար։ Մանոյց նաեւ թէ երեսփոխանական համար նոր կանոնագիր մը պատրաստուած է, որ ուելի կը սակրացնէ վիճաբանութեանց խափանումը։

(ԱԺԱՆՆ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԵՌԵՐՊՈՒՐԿ, 4 մարտ.— Ռուս լրագիրները, Լոնտոնի ռուս դեսպան Պ. ը Պէքէնտորվի պաշտօնին վրայ խօսելով, կ'ըսեն թէ միջնորդութիւն մը առաջարկելու նպատակ չունի, զի յայտարարելու Զարին թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը բնաւ չէ քաջալերած ճապոնը որ պատերազմ ընէ։ Դեսպանը նաեւ պիտի ըսէ թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը երբեք համամիտ չէ լրագիրներու յարձակումներուն Ռուսիոյ դէմ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Բոթ-Արթուրէն կը հեռագրեն թէ տակաւին տեղեկութիւն մը չկայ ճապոնական նաւատորմին նկատմամբ։ Պատերազմական գործողութիւն մը չի ծանուցուիր։

— Թիէն-Զինէն առնուած լուրերու նայելով, Ռուսերը հիմա երեսունեօթը հազար զինուոր ունին Եալուի վրայ։

ԲԱՐԻԶ.— Սակրատին մէջ գիները չատ հաստատուն էին, մանաւանդ օսմ. արմեթաւլիքները։ Հարիւրին չորս տոկոսաւոր օսմ. միացեալ արմեթաւլիքները մինչեւ 79 բարձրացան եւ երկաթուղին ալ 114։ Աւստրիական պատրաստութեանց դրոյցներուն պաշտօնական հերքումը լաւ տպաւորութիւն մը առաջ բերաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Սէուլէն կը հեռագրեն թէ ննպատաս ցոյցեր տեղի ունեցեր են Սէուլի ճարտարական դեսպանատան դէմ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 21 Փետրուար

Օսմ. Գոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	95	28
Ամէնէն բարձր գին	»	96	02
Ամէնէն վար գին	»	95	09
Ռուսէլիի երկաթուղի գոց	ֆր.	112	37
Ամէնէն բարձր գին	»	113	12
Ամէնէն վար գին	»	111	50

ԲԱՑՈՒՄ 21 Փետրուար

Օսմ. Գոնսոլիտէ Միացեալ	ֆ. Ո.	95	18
Ռուսէլիի երկաթուղի	ֆր.	111	50
Շիքրէթի Իսլահէ		20	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Ցունական պոնտրա		437	50

ԲԱՆԻ ՇՐՋԱԳԻՐԸՆԴ, ԲԱՐԻՋ 1900

ՔՆՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ՔԱՐՄԷԼ ՕՐԻԱՆԹԱԼ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ

ՌԻՇՆ Լ.Ը ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) *մեծ մրցանակներէն*

վարձաւիոյ կայսերական բժշկական ժողովոյ տարեալուծումը

1903 յունուար 2ինար այցելեցինք Քառմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 չիշ։ Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ չիշերէն 24 նմոյշ առինք որոնց տարբերուածումը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ

ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ԲՈՒԺԻՉ ՆՆ

Բարիզի բժշկական Ֆաքիւլթէէն բրոֆէսէօր Ա. ԲՈՒՇԷԻ, Պորտոի գիտութեանց Ֆաքիւլթէէն բրոֆէսէօր ԿԱՅՈՆԻ, Համպուրգի քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՔԻ, Ս. Բեդերսպուրգի կայսերական հմայարանէն բրոֆէսէօր Ա. ԲԻԼԻ եւ Օաէսսայի կայսերական հմայարանէն բրոֆէսէօր Ա. ՎԷՐԻԿՈՒ կողմէ տարբերուածուած

(ԿԱՆԱՆԻ ԹՈՒԶԵՐ)

ԿՐ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ։ Դրասենեակ եւ մթերանոց՝ ԴԱԼԱԹԻՈՅ ՓԱՐԱԳԻՐ, ՍԻԹԻ ՖՐԱՆՍԷԶ թիւ 145—147

Էքիմէքին եւ խցանի Ֆաբրիքներուն վրայ պտանիչի զործարանին վանառանիը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ ԵՈՒՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ԻՆ

Պահեստի զումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518,483.24 ֆրանք

Ս.պահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը զործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամրողջ կեանք զատակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, հայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինսաէթ խանի դէմը, Վոյվոտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ՏԻՐԶԱՌԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ
ԼԱԲԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕՇՈՎ
VIN et SIROP de DUSART

Տիրզառի գինին ու օշարակին մէջ գտնուած լաբթօ-ֆոսֆատ տը շօշ ամենէն ազդեցիկ փրանորոդիչն է։

Ոսկրաթելք տղոց ոսկրացնելը կը շինէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և ուշացեալ տղոց։

Ցաղ կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգներ ու չեն վախեր և առելի կորովի տղաք կը ծնին։

Լաբթօ-ֆոսֆատը ստնտուներուն կաթը կը յատցունէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ամանման հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները չուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ • A.

PARIS

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Envoi gratis et franco

du catalogue général illustré, renfermant toutes les modes nouvelles pour la SAISON D'ÉTÉ, sur demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie
PARIS

sont également envoyés franco, les échantillons de tous les tissus composant nos immenses assortiments, mais bien spécifier les genres et prix.

Envoi franco de port jusqu'à destination de toute commande de 50 francs payée par avance, pouvant être expédiée en un seul colis-postal.

Les envois qui ne peuvent être faits par colis postaux, sont expédiés franco Marseille ou, sur demande, *franco destination*, à partir de 100 fr. moyennant 5 % d'augmentation sur le montant de la facture. — Ces envois peuvent être expédiés contre remboursement.

Ցանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինֆիլուէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնորքի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՑՈՒՔԹ. ՍԹԼԷՔՈՒԼԻ

L. PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԱՑՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Ն. Ի ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ

Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 Ֆր. • Կեանքի ճիւղ 31,008,000 Ֆր. • Ծովային ճիւղ 15,264,915 Ֆր.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ, ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ

Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Հաճօրուլը խան, 52—56։

Լիազօր ներկայացուցիչ
Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

745

Մաճօր.—Գեւառներու մէջ լուրջ և գործունեայ գործակալներ կ'ընդունուին։

Լ'ԻՒՐՊԷՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ

76 միլիոն ֆրանք

Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլթիյէ փողոց թիւ 8 և 10

—o—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վոյվոտա, Լօքանտա խան։ Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Քաչարի Լիոնէ։

ՀԱՍԱՅՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԽԵՏԾՂԱՆ ՀԱԳՈՐ ԷՔՐԷՄ

Խայծղանի այս ջուրը ամէն կերպով գերազանց է Սերպպալ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ, Թ. որոնց համար անքան չլինիս զովեստներ կը կարդացուին։ Հագիզ Էքրէմ խայծղանը օտար ու օտար բժիշկներու գնահատանքը եւ առողջապահական Խորհուրդին արտօնութիւնը արժանացած է։ Անոր գործածութիւնը բնաւ ատամաքսի խանգարում առաջ չի բերեր, ինչպէս կ'ըսեն խայծղանի միւս ջուրերը։ Խիստ օգտակար է հազի, ցնցուտապի, կուրծքի հարբուխներու, ինֆլուէնցայի եւ թոքախտի առաջին շրջաններուն։ Կը գրանուի առաջնակարգ վաճառատուններու եւ դեղարաններու մէջ։ Գինն է հինգ դրուշ։ 64—80

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ

Դրամագլուխ եւ պահեստ

ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ սակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ, գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Պանքան։

Ընդհանուր գործակալ
ՖՕՍԿՈԼՕ ՄԱՆԿՈ ԵՒ ԸՆԿ.

Կալաթա Դարա Մուսբաֆա փողոց թիւ 4

34—104

ՌՈՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՔՍԻՄԻԼԻԱՆ ԵՒ ՀԵՌԱԳՐԱՅԻՆ

Ն. ԱԼԱՖԷՆ ԵՒ ԸՆԿ.

ՕԳՈՒՏՈՍԻ ԵՌԱԳԱՅԻՆ

Մարտ 8 Իմ.էրէքի, Մարսել, Մարսիլիա
» 14ին Միճկերէքի, Սեւ Ծովէն։
» 16 Հեռս Անտիր էն։

ՕԳՈՍՏՈՍԻ ԵՌԱԳԱՅԻՆ

Մարտ 9ն Իմ.էրէքի, Սմիրնա, Տարանտ Ֆ. Բարսելոնա և Նեվ.ոսիսաց։
» 15ին Միճկերէքի, ուղ. Մարսիլիա
Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Ցանկանոց ուղեւորի Բարիզ կամ Մարսիլիա 245 ֆրանք։ Բ. [illegible]

Տեղեկութիւններ [illegible]

518 Ֆ. ՌԷՊՈՅ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՑՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԳ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ տեսակներու, ճամբար թեան [illegible] հրանեաց. երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ [illegible] ու նաւերու [illegible] խորտակուելու դէմ [illegible] կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Ընկերութեան գումար	129,000,000 »
Ապահովագրութիւններուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագրութիւն ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութիւնք հետեւեալներէն։

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Տէրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ 524

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՕՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԷՐԴԻ ՀՈՒԳԵՆՅԻՄ

ԸՆԴՍԿԷ Հբլի և Հալաթ եւ Նեապոլ

Անուանք	Գնոնս	Անուանք	Գնոնս	Անուանք	Գնոնս	Անուանք	Գնոնս
Ալպանս	1069	Գոմ	1497	Գոզզ	1011	Մարս	724
Ալէքթ	3607	Գանկս	2906	Գրանտ	1695	Մարինկս	2273
Անճէլս	1541	Գարոս	895	Կրս	775	Մարգարէտ	3709
Աբիսագ	2971	Ֆիտս	4311	Լիտուիկ	58	Մերսոն	3557
Ֆասանս	1822	Ֆանկս	937	Լենոնս	372	Մեր	957
Ֆորտիս	1264	Ֆուրս	1323	Հարպտս	3606	Մանկիլ	735
Ֆրավզ	1076	Ֆրաքս	1713	Հանսէր	585	Մանհան	519
Ֆրիանս	841	Ֆրեսնոս	504	Հարս	2354	Սէրս	1083
Ֆրիֆիլ	4431	Իսրոս	2464	Ռոսս	5[illegible]	Օրս	[illegible]
Գէյրս	1871	Գիլտրոսս	1520	Ֆիլս	1680	Սիմարս	4085
Գասիրս	1337	Գրաքս	1841	Ֆրէսս	1053	Սուլանս	1593
Գասէս	1244	Գիլս	954	Ֆոլլանս	2367	Ֆաուլտոն	1637
Գաքս	1094	Գիլխանս	1838	Ֆոքս	1700	Ֆոլս	516
Գիքսի	2729	Գամմնկս	549	Լես	1058	Ֆիլիպս	3122
Գիսէր	1831	Գրանտիսոր	4562	Լիբրանս	5575	Ֆինանս	1368
Գիս	2697	Գանիլս	3060	Լիվսոնս	1643	Ֆոլլս	1613
Գոլդսան	4235	Գեղանս	1343	Լորդեցս	3191	Ռանդ	789
						Սարգ	186
						Սարգս	1113
						Ֆիրգս	1735
						Ֆրիլիս	1193
						Ֆրէնս	1307
						Ֆանս	1328
						Ֆանս	1546
						Ֆորս	3827
						Ֆոլկս	470
						Ֆորբիս	48
						Ուրքհարտ	4429
						Տարս	1914
						Ֆոլլ	4329
						Ուիլիամս	2396
						Եէս	18
						Զանս	170

Ընդհանուր գնահատքով Հբլէն հոս հասած են.

Քիոս չոգենաւը, նաւապետ Երնի։

Սիսէրօ չոգենաւը, նաւապետ Բէյ։

Ը դհանուր գնահատքով Հբլէն հոս կը սպասուին։

Հարէքիոս չոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, մարտ 3ին։

Քուրօ չոգենաւը, նաւապետ Պէլմիկ, մարտ 15ին։

Սիբիօ չոգենաւը։ նաւապետ Սթը տի, մարտ 22ին

Թիւ. 22—26 Քեւրիւք Քեւրէք [illegible]

COMP[illegible] RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան ֆրէքուէնսիացներ

Ծուխս

Գ. 17/1 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին առաւ. Տարտանել, Միտիլլի, Իզմիր, Փիրէ, Թարապոլուս-Շամ, Պէյրութ, Յաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։

Ե. 19/3 Սուքսա ժամը 10ին առաւ.

Շբ. 21/5 Մէթիլիս, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առաւ.
Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։

ՓԱՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ

Երբ ամիսը երեքով սեզոնի կը բաղթի Լիվերպուլի եւ Արեւելեան մէջտեղ

Անուանք	Գնոնս	Անուանք	Գնոնս
Լիվերպուլ	13900	Գլազկով	5598
Սարսանիա	18900	Բրանդենբուրգ	6841
Լուսիտանիա	12950	Գէրմանիա	3229
Լուսանիա	12950	Սաքսոնիա	2345
[illegible]	8645	Թրանզիտ	2936
[illegible]	8128	Դեանիա	2935
[illegible]	8120	Մոնտրէալ	2382
[illegible]	7393	Ալբանիա	2181
[illegible]	7969	Էթրուսկա	16[illegible]

[illegible] ՊԻՏԻՆ

Ֆրանսիոյ եւ Գերմանիոյ

Ֆրանսիոյ եւ Գերմանիոյ

Սեզոնի մէջ

Սեզոնի մէջ

Սեզոնի մէջ